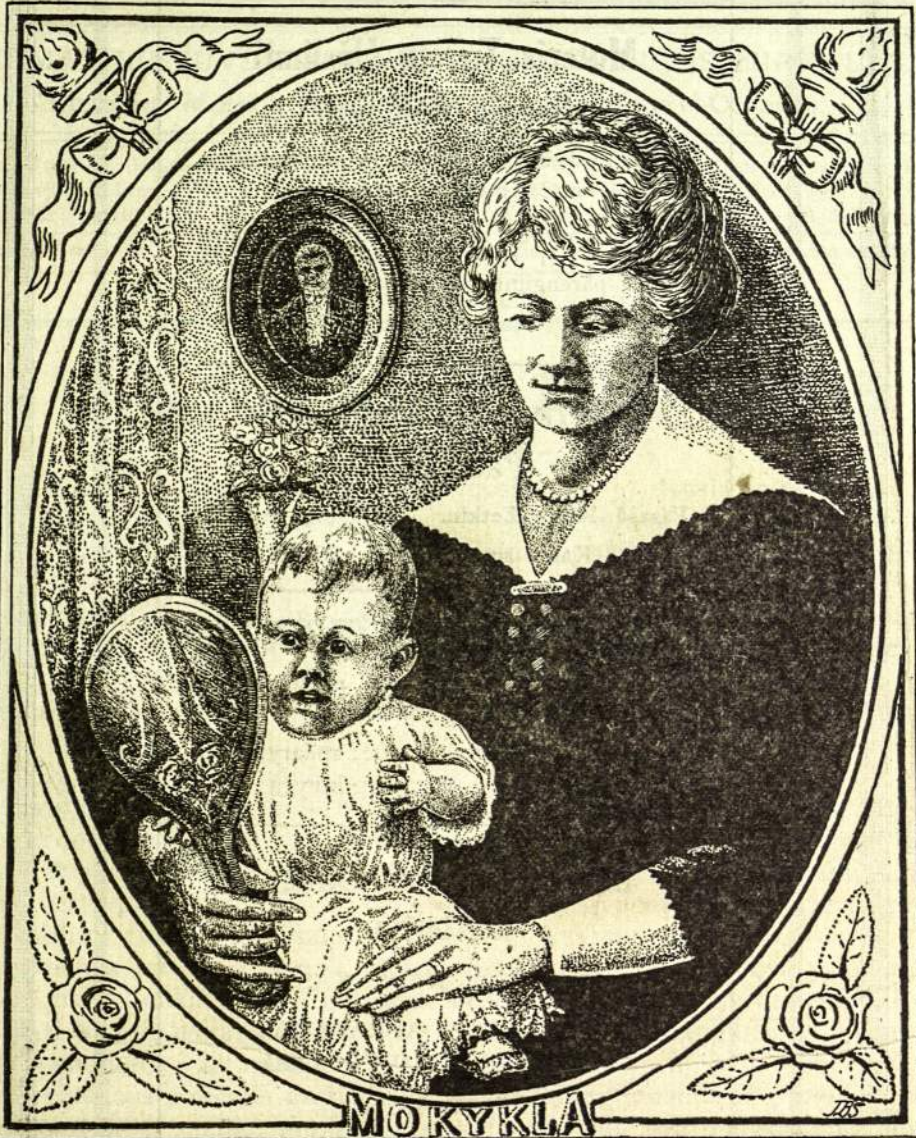

MOTERU BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

MOKYKLA

2

SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
IŠLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos
vertė Amerikos Lietuvaitė

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti
politikoje. Ji tinka per prakalbas arba
šiai parengimuose duoti prie įžangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.

Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIŲ PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos
vertė Ona Vidikienė.

Kaina popierin. viršeliais 40c; apdaryta 60c.
Dabar kainuoja 25c; apdaryta 35c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas.

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879

Metai II.

Rugpjūtis-August

N 8

KAS KALTAS?

Žiurėdami į mažą kudikį sakom: nekaltas, tyras kaip rasa, kudikis.

Kuomet blogos valios žmogus, besigrumdamas šio gyvenimo kovoje, numiršta, mes vėl sakom: pasibaisėtinas, purvinas jo gyvenimas buvo,—nevertas, kad jį žemė nešiojo.

Žmonės be jokio atsizvelgimo į dalykus, paprastai mėgsta smerkti prasikaltėlius. Ištikro. Blogos valios žmonės,—žmonės, kurie savo nelemtais darbais bei pasielgimais suardo kitų gyvenimą, sunaikina jų gerovę ir padaro ant visados nelaimingais, yra verti pasmerkimo.

Bet ar galima tiesioginiu budu juos pasmerkti, ar nebus tai per drąsu iš mūsų pusės? Pažvelgus kelioliką metų atgal, mes matome tą patį žmogų tyrą, nekaltą, kaip lelijos žiedą,—kudikėlį. Ar nenusistebėjome mes? Ar nesuspaus gailėstis mūsų širdį, ar mes paslėpsim savo sąžinę nuo priešais mūsų akis stovinčio gyvo ir didelio klausimo, butent: Kas suteršė tą nekaltą kudikį? Kas paspendė ant jo kelio spąstus, į ku-

riuos įkrito jo dvasia ir protas?

Jeigu žmonės neapsilenktų su šituo, priešais jų akis stovinčiu klausimu ir panaudodami savo protą stengtųsi patirti, kas nuplėšė nuo žmogaus kudikio nekaltą rubą ir jį sumynė į purvyną, tai jie pamatytų eibių-eibes viso pikto, kuris plustų iš netikusiai sutvarkyto žmonių gyvenimo šaltinio.

Jie pamatytų, kad tas tyras kudikis, norėjo buti tyru per ištisą savo gyvenimą ir visų mylimas ir gerbiamas, toje laimėje numirti. Ne kudikis augdamas atneša ir paskleidžia blogybes, bet aplinkybės, kuriose jam gyvent teko jį prie to prilenkia.

O kas tas aplinkybės sutvėrė?—Patįs žmonės. Tai ar bus dora pasmerkti prasi-kaltėlį, kuris delei visų kaltės į kaltę įkrito? Pats prigimties žmogaus instinktas yra linkęs prie gero,—o ne prie blogo. Gi pas kudikius, kurių jausmai ir protas da nesuteršta, ypatingai toji geradarybė apsireiškia. Jie entuziastiškai stengiasi kam-nors ką paduoti, pasakyt ar prigelbėt, bile tik apturėt padėką ir jaustis gerą padariusiu.

Vienok mūsų gadynėje, kudikis vos iš vystyklų pasiliosuoja, kaip jau pakliuvo į blogas aplinkybes.

Tėvai dirba dirbtuvėse, o kudikiai paliekami dievo apveizdai. Jų gyvenimas gatvėse; jie permirkę purvuose, visų nurėkti, nuguiti, lydimi alkio ir šalčio, auga neapykantos, keršto ir blogų pavyzdžių atmosferoje.

Užaugę tukstančiai tokių dvasiškai ir fiziškai liguistų žmonių, padaro panašiu į liguistą visą draugijos gyvenimą; čia nėra meilės, mandagumo, nė užuojautos; nėra branginimo savo artimo, nė jo savasties, nėra doros,—žodžiu, čia yra tik tas gilusis šaltinis, iš kurio plusta visokie draugijai kenksmingi dalykai. Negana to, kad taip karčiam verge užaugę žmonės yra silpni dvasiškai ir fiziškai, kas taip labai kenkia jų gyvenimo gerovei; jiems da prisieina gyventi tokiose aplinkybėse, kad sunku darbą gauti arba dirbti už pusdykę ir badauti. Tas ir privėda žmones prie vagysčių, plėšimo, žmogžudysčių ir panašių prasižengimų. Taip žmonės del nesutvarkymo ekonominio draugijos pamato, smerkia nekalnus del kaltųjų ir visi grimsta prasižengimo pelkėsi; galop už visas nelaimes dievą apkaltindami.

Draugijoje delto vieši visoki blogumai, kad didžiama jos narių nesivaduoja savo protu ir apsilenkia su viršminėtu, priešais jų akis stovinčiu, klausimu. Tai yra tuo klausimu, kuriuo žmonija turės išrišti visokių blogybių priežastis. Kurio išrišimu įkūnys žodį: "Kas nedirba, tegul ir nevalgo", ir panaikins tą baisaus išnaudojimo sistemą, kurioje dabar vieni dirba kruvinai prakaituodami ir turi pusbadžiai gyventi todėl, kad kiti jų darbo vaisiais naudojasi. Tiesa, tas klausimas pats savaimi yra gana painus ir sunkus. Žmonija per tukstančius metų nepataikė sau išaiškinti ir pilnoje šviesoje suprasti; į jį atsakyt pataikė tik besiantinantis žmonijos išliuosuotojas—socializmas. Tik mokslinis socializmas, kurio vyriausiu budavotoju buvo Karolius Mark-

sas, ir drįso ir pajiegė nuimt nuo žmonių akių tą tamsų uždangalą delei kurio jie nematė ant savo kelio užtaisytų spąstų ir į juos krito. Tik socializmas, kuris išaiškino, kad visokius vargus, sunkenybes ir nelaimes,—nesiunčia ant žmonių koki ten gerieji ar blogieji dievai, bet patįs žmonės ant savęs užsitraukia, nemokėdami tinkamai sutvarkyt savo socialį bei visuomeninį gyvenimą. Socializmas išsklaidė tamsybės ir prietarų rucus ir kaip šviesios saulės spinduliais nušvietė žmonijai kelią į dorą, teisingą ir žmonišką gyvenimą.

Socializmas atidarė žmonėms akis ir apskelbė kovą blogui su geru.

Tik visuotinoji žmonių gyvenimo permaina duodasi vykint labai, labai palengvėle. Ji žengia pirmyn tik mažais,—lyg ir evoliucijos žingsniais. Mat, nuvargintai žmonijai, yra sunku atsigaun. Lyginai kaip kad sunku nesuprantantiems išvengt blogo. Pradėjus rasti draugijoje kokiai ključiai, negerumui, žmonės negreitai tą supranta. Arba dalyką supratę klaidingai, daro kaip tik priešingai, tas blogybes da paaštrindami. Nebereikalo yra sakoma: viena bėda žmogų neįveikia, bet kad supuola kelios, tai ir į kapus nuvaro. Tas pats yra ir su visuomene (žinoma, darbininkiška visuomene). Juo žmonės vargiau gyvena, tuo lengviau pasiduoda da didesniai vargai. Juo jų protas yra sukaustytas tikėjimiškomis dogmomis ir visokiais nežinystės prietarais, tuo jie da giliau grimsta į tą nežinystę ir apsilenkdami su žmogui tinkamu, normaliu ir natūraliu gyvenimu, pakliuva į gana sunkias apystovas. O bažnyčia, tamsai turčių įnagis apginti savo interesus, pasako, kad viskas atsitinka iš dievo malonės.

Taip, pereito amžiaus žmonės-darbininkai nepajuto, kaip kapitalistai pasisavino visus pasaulio turtus, kuriuos darbininkai pagamino ir kurie jų gyvenimui yra reikalingi. O dabar bažnyčia guldo galvą už turčių privatinės nuosavybės šventumą ir sako, kad jiems tuos turtus dievas suteikė per jų trusą ir rūpestį. Kad geriau su-

prasti, kaip jiems "dievas" tuos turtus teikė, mums bus neprošalį pabriežti keletą eilučių iš knygos "Karolius Marksas" puslapis 213, kur sakoma: "Kuomet buržuaziniai dorininkai sako, kad kapitalas esąs įgijamas taupumu ir apskrumu, tai verta jiems susipažinti su tais tamsiais ir baisiais puslapiais kapitalo istorijoj, kurie rodo, kaip buvo plėsta ir krauta pradinis kapitalas. "Atradimas aukso ir sidabro kasyklų Amerikoj, naikinimas, pavergimas ir gyvais laidojimas vietos gyventojų tose kasyklose; pirmutiniai žingsniai, užkariaujant ir apiplėšiant Rytinę Indiją, pavertimas Afrikos juodaodžių medžioklės vieta,—visi tie apsiereiškimai apibudina kapitalizmo gdynę jos pradiniam išsiplėtojime. Dabar, žmonės su socializmo švyturio pagalba, aiškiai permato tuos "tamsius ir baisesius kapitalo istorijoj puslapius. Šis permatymas, ir tikras dalyko supratimas—arba aiškiai sakant socializmo mokslas; kaip dievo rustybė sudrėbino visą kapitalistišką pasaulį.

Socializmas viena ranka trupina ir į dulkes naikina visokius prietarus ir sukčių padavimus, kuriais pasinaudodami svietiški ir religiški vadovai įtikina tamsioms mišioms, buk taip buvo iš pradžios, taip bus ir iki pabaigos; buk vargai, nelaimės, ligos ir visoki nepasisėkimai yra nuo dievo leisti; buk kapitalistų turtai, yra šventa jų nuosavybė; o, kita ranka rodo kelią į šviesesnę ateitį, kur žmonėms nereikės kaltint dievus už skurdą, nelaimes, ir visokias priespaudas, nes žmonės gyvendami savo protu, nedaleis plėtotis skurdui ar bent kokiam negerumui. Todel nėra nieko stebėtino, kad dabartinėj kapitalizmo gdynėj, svietiška valdžia kreiva akia į socializmą žiuri, o bažnyčia net koliojimus, prakeiksmus ant jo siuncia. Ir kaipgi bažnyčiai nekeikti juos, kaip tokius, kurie parodė, kad turčiai bei kapitalistai atsirado ne iš dievo malonės, bet užgriebdami ir prisivindami visiems žmonėms lygiai priklausančius gamtos turtus, kaip tai: aukso, sidabro ir įvairių metalų kasyklas; anglies kasyklas, žibalo ir gam-

tiškų aliejų šaltinių ir žodžiu visokius gamtos turtus. Negana to: jie įgijo lobius da ir tiesioginiu kitų apiplėšimo būdu. Mat, jiems buvo tas ne nusidėjimu, bet "del žmonijos labo" šventu darbu. Bažnyčia dabar guldo galvą už privatinės nuosavybės šventumą. Ir kaip jai neguldyti, nes ji kaip dabar, taip ir anais laikais, palaikė turčių valdžią ir jiems prigelbėjo. Jinai laimino ir šventino jų ginklus, kuomet jie ėjo kitus žudyti, kad sau jų turtus pasigrobus. Iš viršminėto yra aišku, koku "taupumu ir apskrumu" kapitalistai įgijo savo turtus. Plėšimas ir prisivavinimas buvo įrankiu jų turtų įgijimui. Jų tokiems darbams ir pasielgimams, priešintis, nebuvo kam. Plačioji visuomenė arba darbo žmonės buvo sugauti religijos ir prietarų tinkle, ir petai jie neturėjo balso. Jiems nebuvo leisa protaut, nė savo likimu rupintis. Jų protas ir lupos buvo surakinta, o kunas nuvargintas alkū, sunkiais darbais ir da prie mažiausio prasižengimo, nuplaktas rykštėmis.

Ir taip, nors kapitalizmas, dėlei kurio dabar kenčia ir vaitoja veik visas pasaulis, nėra da labai senas,—vienok laikuse jo atsiradimo, darbininkai buvo tiek suvarginti ir prislėgti, kad negalėjo suprasti jog kapitalizmas atneš taip liudnas pasėmes.

Jie nemokėjo tam priešintis, nesugriebė paimt gyvenimo vairą į savo rankas ir pasukt ton pusėn, kur galima būtų psilenkt pavojaus. Čia, mes kaip tik ir pieiname prie viršminėto išvedimo, kad: jo žmonės vargiau gyvena, tuo lengviau da didesniai vargai pasiduoda. Tas pats atsitiko ir kapitalizmui atsirandant. Visiomenė, arba darbo žmonės buvo atitolini nuo draugijinio bei politiško veikimo. Jie gal ir girdėjo, kad kas-nors rado aukso kasyklas ar kitokių gamtos turtų versnes, bet jie nemanė (jiems buvo nevalia manyti), kad tie turtai turi visiems žmonėms lygiai priklausyti. Jie girdėjo, kad jų valdonai pradėjo karę, bet nežinojo koku tikslu ir delko anie kariauja. Taip žmonės gyvendami priespaudoj, varguose ir tansybėj,

visai nepajunta, kaip jų vargintojai ponai ir valdonai da didesniais vargais juos apkrauja. O kad iš perdidelio skurdo žmonės pasidaro fiziškai silpni, jų organizmas neatsako aplinkybėms ir juos pradeda smaugti visokios ligos, tai bažnytėlė pasako, kad tokia dievo valia.

Taip buvo anuose laikuose, kuomet mokslas ir apšvieta, darbo žmonėms buvo svetimi dalykai, kuomet jiems buvo žinoma tik dangus, pekla ir savo ponams paklusnumas.

Bet stebėtis reikia, kad plačiai pažvelgus į gyvenimą, ir mūsų gadyneje ne ką geresnio galima pamatyti. Vieton kaltinus ir žeminus mūsų bočius, perkratinėkim savo kaltes ir augstumą: Ar ne tokie pat, o gal da baiseni dalykai dabar dedasi?

Paziūrėjus vien tik į visuomenės vadovus reikia rausti iš gėdos už mūsų "didumą". Fiktų nereiks mums jieškoti toli ar tarpe svetimtaučių, užteks, kad paimsim mūsų pčių draugijas, organizacijas su jų vadovais, ir pažvelgsime kurlink plačiąją minią ji veda.

Kačangi mūsų visuomenė yra pasidalinus į dvi tvirtas sroves: pirmievišką ir atžagareišką, tai mes paimsime pastarąją su jos tikslais ir uždaviniais. Šitai srovei vadovauja daugiausiai dvasiški vadovai. Šiandien rodos jau turėtų būti žinoma kiekvienam žmogui, kuris iš savo prakaito duoną valgo, kad dvasiškija per amžius gynė ir palakė turčių ir išnaudotojų klesos reikalus, kad ji išmislytoms viršgamtiskoms esybėms ir visokiais stebuklais demoralizavo ir kvailino žmonių protus, kad šie kaip avelėšausis aplėpę ir akis nuleidę eitų pasikui joms. Ir per tai darbininkai, rodos, turėtų žinoti ir gerai žinoti, kad jų minėti vadovai veda juos ne iš spąstų, bet į spąstus, ne į liuosybę, bet į da didesnę vergiją.

Vienok taip nėra. Tukstančiai žmonių apie tai negalvoja-nesivaduoja savo protu ir taiso patįs ant savo kelio žabangus. Tą diro visi darbininkai ir darbininkės, ku-

rie eina prieš savo, tai yra, darbininkų reikalus, o ypatingai tai atsizymi mūsų vyčiai.

Gi mūsų bočius, mes pateisinome, kad iš didelės priespaudos jie negalėjo vaduotis savo protu ir sutaisyti gyvenimą taip, kad negalėtų įvykti tokios baisios nelaimės, kokios dabar ant svieto yra. Bet kuo pateisins ateinantį kartą mūsų laikų draugijos narius, nesivaduojančius savo protu? Matomai jiems klius ne teisinimas, bet kaltinimas. Mokslas ir apšvieta dabar yra augščiau pakilusi. Žmonių akis atidarytos į platųjį pasaulį ir aiškiai rodoma gyvenimo gerosios ir blogosios pusės.

Vienok daugelis užmerkia savo akis nuo visko ir akiai eina paskui savo vadovus, nežiurint, kad tie vadovai ir į pelkes vestų.

Tokie, kitų protu gyvenantieji darbininkai yra didžiausia sunkenybe darbininkų klesai kovoje su savo priešais. Darbininkai į vietą statyti savo fiziškas ir dvasiškas spėkas prieš savo tikrąjį priešą, turi jas atkreipti prieš savo tikrus draugus ir brolius, kurie pasidavė save suklaidint darbininkų priešų vadovams. Tiesa, kaip jau minėjau, yra sunku paprastam žmogui suprasti visuomenei bei politiškai reikalai taip, kad jis pats galėtų dalykus nusverti ir sau vadovauti,—tai yra eiti tuo keliu, kur apsilenkiama pavojauš. Bet užtai darbininkams yra ištolo matoma darbininkiška organizacija, kurios bokštas yra darbininkų vienybė. Tatai yra labai lengva suprasti, sužinoti, ir į darbininkišką organizaciją įstoti.

Darbininkai, budami savo organizacijoje išmoksta pažinot draugijinius kaip ir politinius savo reikalus, išmoksta suprasti kas visuomenėje gimdo piklą, o kas jį gali panaikint, pagalios išmoksta suprasti, kad tik darbininkų vienybėje santarmėj ir brolybėje yra galybė, o susivieniję viso pasaulio darbininkai pastatys savo gyvenimą ant tokių pamatų, kur savo darbo vaisiais žmogus galės pilnai naudotis, kur žydės laisvė, lygybė ir brolybė! K. S. L.—tė.

PARYŽIAUS KOMUNOS ISTORIJA

Parašė LISSAGARAY. Vertė J. B.

(Tąsa)

Šitas pralaimėjimas išgązdino nedrausiosius, sukurstė drąsuolius. Fortai gynėsi narsiai. Paryžiaus artilerijos šuviai priverstė versaliečius pasitraukt iš užimtų pozicijų. Komunos pildantysis komitetas pralino nuo vadovystės Bergeret'ą, o į jo vietą paskyrė Dambrauską, kuris tuoj įgijo kareivių simpatiją ir užsitikėjimą savo negirdėtu narsumu.

Negaišiuodamas laiko Dambrauskas nakčia, priešakyj 2-jų batalionų kareivių netikėtai užpuolė versaliečių pozicijas, išgaino juos, atėmė jiems kanuoles ir pradėjo šaudyt į kitas jų pozicijas. Tuo tarpu jo brolis drutino užimtasias pozicijas. Versaliečių pasistengimai atimt prarastąsias vietas liko pasekmingai atremti.

Vienok, visus tuos pasisėkimus naikino komunos neveiklumas. Vietoj to, kad pasinaudot žmonių įnirtimu už nužudymą Flourent'o ir Duval'o, Komuna svarstė Pyat'o įnešimą, kad tos žmogžudystės kaltininkus ministerius patraukt teisman ir konfiskuot jų turtą, nežiurint to, kad Komunos valdžia tų minist. pasiekt negalėjo.

Lygiai betikslės buvo diskusijos link atmetimo Versaliuj užgirto tikybos ministerijos biudžeto, kuris tai klausimas taip pat buvo Pyat'o pakeltas.

Betvarkė buvo baisi. Dambrauskas negalėjo prisiprašyt pagalbos, ir veltui stengėsi užimt tolimesnes priešų pozicijas.

Užpultas visos brigados, po šešių valandų atkaklios kovos, priverstas buvo atsitraukti. Sekančią dieną versaliečiai atakavo Atnieres. Dambrauskas gavęs vos 300 kareivių pagalbos, narsiai priešinosi užpuolikams.

Balandžio 28 d. fortų bombardavimas vis da tęsėsi, bet pagalbos jiems niekas ne-siuntė, užtai versaliečiai umai pradėjo atakuot Issy. Kaltę už visus nepasisekimus

Komuna suvertė ant Cluseret'o, kurį prašalino iš urėdo ir areštavo.

Kadangi minios reikalavo diktatūros, manydamos, kad tai vienintėlis pagalbos budas, tai Komuna pradėjo svarstyt apie įsteigimą "Gelbėjimo Komiteto", ir po ilgų ir karštų diskusijų nutarė tokį komitetą įsteigt. Vienok, komitetas išrinktas maža balsų didžiuma, neturėjo jokios intakos.

Iš 5 komiteto narių tik vienas Rasolier'as buvo energiškas ir darbštus; kiti buvo nerangūs. Nuo tada nesutikimai da daugiau įsigalėjo. Prasidėjo aštri kova tarpe didžiumos ir mažumos.

Į vietą Cluseret'o likosi paskirtas Rosset'as ir į jį buvo dedama didelė viltis. Permainos valdyboj pablogino situaciją. "Gelbėjimo Komitetas", turėdamas didelę galę, veikė be žinios vyriausio karės vado. Vrublevskiui ir Dambrauskui buvo paliepta pasiųst pagalbą į Issy. Bet kada versaliečiai užpuolė tuos 2 nusilpnintus vadus, tai negalėdami atsispirt, priversti buvo trauktis, neįtekdami 50 kareivių užmuštų, 200 paimitų į nelaisvę ir 5 kanuolių.

Komunos posėdyj Pyat'as gynėsi, buk jis neliepęs Dambrauskui siųst kariuomenę pagalbai į Issy, bet jo melagystė tapo prirodyta ir jis likosi prašalintas iš urėdo.

Rosset'as įvedė kietą discipliną, bet, budamas vien teoretiku, negalėjo savo užduočių atlikt.

Issy fortai buvo nuolat bombarduojami, o gegužio 8 d. pradėjo šaudyt į Paryžių iš 70 didelių kanuolių; keletas miesto dalių paversta liko į griuvėsius. Tuo tarpu Komuna vaidijosi su Centraliu Komitetu. Vakare, tą pačią dieną, Issy fortą turėjo ap-leisti. Rosset'as, sužinojęs tą, rezignavo iš urėdo, sakydamas, kad negali vadovaut ten, kur visi šneka, o niekas neklauso. Vienok, tą pačią dieną peržiūrėjo 78,000 gvardijos kareivių, su kuriais galima da buvo gintis. (Toliau bus)

VERGAI IR ŠUNES

K. S. LIET UVAITĖ.

Karta mano draugė (svetimtautė), su kuria aš dirbu, apsirengė ir išėjo į miestą.

Bet po kelių minutų sugrįžo. Metė savo rankinį krepšėlį ant stalo ir susinervavus, beveik verkdamas, keikė mūsų bosą. Aš, juokaudama, paklausiau jos:

Ką pikto boselis tau padarė?

Jinai man atsakė:

Nė neklausk, nes žinai, kad ta pati istorija nuolatos atsikartoja.

Aš, gerai žinodama tą istoriją, pamaniau sau: tai kova vergų su ponais.

Kuomet mes skaitome apie senovės Romos vergus, arba baudžiatvėsių laikų istoriją, tai baisenybės, kančios ir pažeminimas, kokį tų laikų darbininkai-baudžiauninkai arba vergai kentėti turėjo, užgauna mūsų jausmus ir šaltas šiurpulys pereina per visą kūną. Širdis mūsų krutinėje pradeda smarkiau plakti ir mes jaučiame gailėtį link nuskriaustųjų ir neapykantą bei pagiežą link skriaudėjų. Mes kartais net stebimės, užduodami sau klausimą: kaip tai žmonės galėjo tokioje vergijoje gyventi? Kaip tai galėjo būti leista toks bausis vieni kitų pažeminimas ir išnaudojimas? Pagalios, bejieškodami atsakymo į viršminėtus klausimus, patenkinam mūsų protą ir nuraminam jausmus, persistatydami sau, kad tai buvo tokia gadynė, tokie laikai. O patvirtinimui to mūsų persistatymo, mes paprastai da priduriame: Žmonija stovėjo daug žemesniam kultūros laipsnyje,—buvo da ne civilizuota.

Taip nustumiam visą kaltę ant gadynės ir tam tikrų aplinkybių, ramiam save šiandienine civilizacija ir džiaugiamės, kad dabar “nėra” tos baisios vergijos, kurią senovės laikuose žmonės turėjo kentėti. Didžiuojamės mes šiandien, ir su džiaugsmu minime žodį “civilizacija”. Gi man bežiurint į verkiančią mano draugę, kurią bosas įžeidė ir pažemino, ir minčia atsivėlgus į

tukstančius, taip-pat įžeistų, pažemintų ir verkiančių mano draugių, man išrodė, kad tas pats žodis—“civilizacija”, žengė žingsnį nuo manęs toliau ir kirto man per veidą; užtai, kad aš jį veltui, lyg ant pajuokos vartuju. Čia aš atsiminiau ir mano draugės žodžius, kuriuos kiek laiko atgal, jinai ištarė, butent: “Jie, žmonės, dabar giriasi savo dviejų tukstančių metų civilizacija. Vargšai! Verčiau jie pasigirtų tuomi, kad už sekančių 2,000 metų, jie—žmonija—bus tikrai civilizuota”.

Tas boso įžeidimas mano draugės, kas netik mano draugei, bet ir man nuolatos atsitinka, ankštai rišasi su šio straipsnelio antgalviu: “Vergai ir šunes”. Kaip žemiau pamatysime, apie ką dalykas eina, tai gal skaitytoja-skaitytojas pasakys, kad čia mano draugės kaip ir mano, yra perdedama. Kad su taip menkais dalykais civilizacija nieko bendro neturi ir čia ją painiot nereikia. Jeigu taip, tai gerbiamosios ir gerbiamieji, daleiskite man pasakyti, kad ne tie dalykai menki, bet menkas mūsų akių regėjimas ir proto veikimas!

Budami silpni akimis ir protu, mes nematome šiandien čia-pat, apie mus besiaučiančios baisios vergijos ir save apgaudinėdami su nusistebėjimu žiurime į senovės Romos ar baudžiatvėsių laikus ir bjaurimės buvusią tironišką vergiją.

Atverkime mūsų akis. Panerkime mūsų protą į gyvenimo slapybes, kurios pridengtos mūsų nežinyste, tarsi tyčiojasi iš mūsų. Tik pažvelgkime atydziau į šiandieninį žmonių gyvenimą, o mums nereiks stebėtis ir bjaurėtis senosios gadynės vergija. Mūsų širdis sudrebės ir kunas pašiurps pamačius šios gadynės vergiją. Kad mano draugę ir mane bosas įžeidė ir pažemino, tai ištikrųjų yra tik menkas dalykas. Bet aš ir mano draugė, esame dalelė milio-

ninės darbininkų klesos. Kiekvienai ir kiekvienam šitos milijoninės armijos, kasdien kliuva nuo boso-pono tas "menkas dalykas"—įžeidimas bei pažeminimas,—toks, kokis man ir mano draugei kad kliuvo.

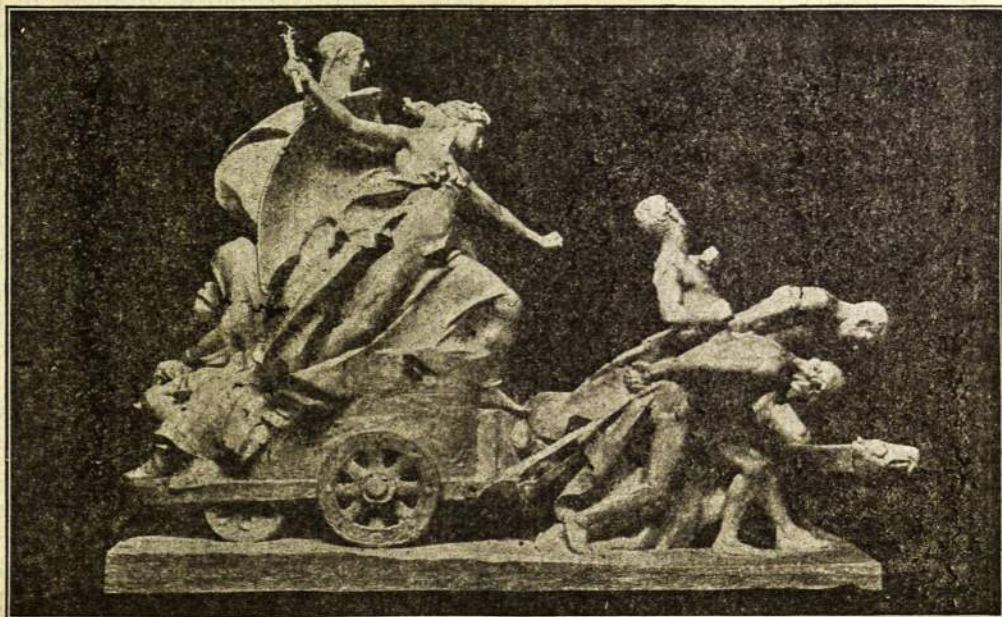
Brangus skaitytojau-skaitytoja! Ar dabar tau ne aišku, kad tie menki dalykai yra ne menkais, bet taip dideliais, kaip visas proletariatas, arba darbininkų klesa.

Dabar klausimas: Ar tie menki dalykai nesiriša su civilizacija? Kad milijonai darbininkų ir darbininkų yra bosų įžeidžiami-pažeminami ir laikomi žemiaus šunies vertės, tai kuo mes tokią draugijos sistemą pavadinsime?—Civilizacija?

O, ne, gerbiamieji. Tai yra ne civilizacija, bet vergija—juoda vergija. Gal kas pasakys, kad žodis civilizacija, neturi nieko bendra su žodžiu vergija. O aš išdrįsiu pasakyti, kad turi. Prie dabartinės kapitalistinės sistemos, šviesunija arba turčių klesė vadina save civilizuotais žmonėmis ir taja civilizacija naudojami. O tuo tarpu darbininkai, milijonai varguolių, nuo kurių

likimas uždarė mokyklų duris ir sykiu uždarė jų akis nuo matymo ir pažinimo pačių savo gyvenimo, yra skriaudžiami, išnaudojami ir pažeminami iki vergijos laipsnio. Taigi, pasidėkavojant dabartiniui kapitalistiniam draugijos surėdymui, civilizacija su vergija šnairuojasi ir sykiu eina petys petin. Ir eis tol, kol vergai nesukils ir nepašauks tą vergiją. Kol nepadarys taip, kad žmonės nebus statomi žemiau šuns vertės—nebus vergų nė vergijos ir civilizacijai vergija nestos skersai kelio.

Dalykas ve kame: New Yorko didmiesyje kaip ir kituose dideliuose miestuose, turčių gyvenamose rezidencijose namai yra įrengti su eleveitėmis taip, kad nereikėtų laiptais laiptot. Paprastai tokiuose namuose yra dvi eleveitės: viena dėl priekinių durų, o kita dėl užpakalinių—sąšlavoms ir kitoms atmatoms išgabenti. Šituose turčių namuose dirbantiems ir gyvenantiems tarnams ir tarnaitėms, uždrausta eiti per priekines duris, ten kur ponai eina, bet jie turi išeiti per užpakalines,—ten, kur yra sąšla-

Ponai ir Vergai.

vos ir mėsai išgabena. Šitos užpakalinės eleveitės yra labai mažos, ankštos, nešvarios, prirugę, nes yra retai kada valomos. O kituose namuose yra taip, kad užpakalinės eleveitės yra pritaisytos vien tik sąslavoms išgabenti. Čia prisieina ir tarnus priekine eleveite kilnoti. Tai kada leidžia žemyn tarnus ir ponus, tai ponus išleidžia lauk per duris ten, kur reikia, tiesiai į gatvę, o tarnai turi palaukti iki ponai išeis ir tuomet juos nuleidžia į kelnorę, iš kur jie turi per užpakalines duris trepais augštytyn užlipti ir tada jau į gatvę išeina.

Buna atsitikimų, kad kur ponų šunis turi tarnai vedžioti, tai šunis ponai pasiima ir išsiveda per priekines duris, o tarnai buna nuleidžiami į kelnorę ir ten į gatvę išlipę turi skubiai bėgti aplink namą, kad įtikt savo ponams, kad ne per ilgai užtruk.

Taip įrengtame name ir man su savo drauge tenka dirbti; ir šiandien mano draugė sugrįžus verkia todėl, kad jinai nenorėjo duotis leist save į sklepą, bet bandė išeiti per duris ten, kur ponai išeina; užtai bosas ją smarkiai subarė.

Mes bosą apgaudinėjam ir beveik visada per taip vadinamas "frontines" duris išeinam. Bet, turbūt, kas-nors mus įskundžia. Nes progai pasitaikius, bosas ant mūsų "bešukaudamas" pasako kiek sykių mes pro priekines duris išeinam. Už tai jis mus apkrauna "svetimžemių neklaužomis" ir kitokiais epitetais. Mat tokių įstatymų nėra, tai užtai į teismą paduoti negali, o iš tokio namo mus išvaryt irgi negali, nes jis yra ne tas bosas, pas kurį mes dirbame, bet tik to namo savininko tarnas (name, kuriame aš dirbu, gyvena 72 šeimynos).

Taip, draugės ir draugai, iš čia pažymėtų dalykų, mums yra aišku, kad darbininkai, arba tarnai, kaip vergai, yra statomi žemiau šuns vertės, nes šuva gali išeiti pro priekines duris, o tarnas turi būti nuleidžiamas su sąslavų eleveite ir bėgti aplinkui namą į gatvę.

AR TIKĖJIMĄ REIKIA GRIAUTI?

Lietuvos socialdemokratams visai nevaržė tikėjimo, kaip ir tautos. Jie priėmė į kuopą visokio tikėjimo žmones, nežiurint ir neklausiant, koks kurio tikėjimas, ar jis tiki, ar netiki, ir nereikalavo, kad kas mestų tikėjimą. Visi galėjo prigulėti prie socialistų partijos be skirtumo tautos, ir tikėjimo. Visi lygūs, bile tik pripažįsta socializmą ir kovoja už varguolių ir darbininkų tiesas.

Amerikos socialistai, daro visai kitaip, ir man labai keistai atrodo, kad jie daugiau kovoja prieš tikėjimą, ne kaip už savo reikalus ir idėją. Pirmiausiai atkalbinėja nuo tikėjimo, o paskui sako, galėsit prigulėti prie mūsų kuopos.

Jeigu šią dalyką būtų įvedę Lietuvoje, tai, man rodos, ir po šiai dienai tenai tamsumas būtų viešpatavęs tarpe darbo žmonių. Man rodos, mes turime sekti Lietuvos socialistų būdą, pirmiausia turime kovoti prieš kapitalistus ir visokius dykaduonius, o tikėjimą rasim ant pabaigos,—pabaigoje mūsų nuveikto darbo. Pirmiau reikia įgyti laisvę, atsikratyti nuo kapitalistų ir jų valdžios, o tada ir tikėjimui, jeigu tarnauja mūsų skriaudikams, liausis buvę tais išnaudotojų tarnais, ir tik laisvei ir žmonijai tarnaus, arba ir be jų bus galima apsieiti. Tai valios darbas: kaip šiandien, taip ir ateityje, kas norės, tas netikės, tai liuosos valios darbas, o ne vergijos prievarta.

Seiniškis.

Redakcijos prierašas.

Kova tarpe klerikalų ir socialistų kyla delto, kad kunigai kapitalistams tarnaudami, šmeizia socialistus ir socializmą, o darbininkus išnaudoja. Užtai socialistai nuo šmeizikų besigindami ir norėdami apginti darbininkus nuo jų išnaudojimo, priversti yra su jais kovoti. Kunigija ar religija yra tai sunkus akmuo, pririštas prie darbininkų kojų, kuris sulaiko juos nuo apšvietos ir susipratimo. Tą akmenį paliuosavus, darbininkas greičiau žengs prie socializmo ir geresnės ateities.

Iš Mano Praeities Tamsių Laikų

Kada aš atvykau į šitą šalį—Ameriką, man į trumpą laiką pasisekė gauti darbas. Pragyvenau metus laiko, apsipažinau su daugeliu parapijonkų ir parapijonų. Pradėjo pas mane atsilankyti vienas labai dievobaimingas vaikinai. Pradėjo man visi pažįstami žmonės įkalbinėti, kad tas vaikinai yra geras ir dievą mylintis. Sako:

“Jis įsigeria ir kortomis palošia iš pinigų ir į balius eina, bet tą viską vaikinai privalo daryti. Kaip apsivesit, tai niekur nebeis, tiktai į saliuoną ir į bažnyčią, ir tada su juo turėsi dangišką gyvenimą”. Priegtam jie mane persergėdavo: “Saugokis, jau na mergaite, kad nepapultum į bedievių rankas, nes pražudysi savo kuną ir dušią. Tie cicilikai bedieviai kas subat-vakaris rengia vakaruškas. Kai ateina vasaros laikas, važiuoja visi buriais į miškus; jie tenai dainuoja negražias dainas, kokias-tai “marskalietes”, pliauškia ant mūsų dvasiškų tėvelių ir ant jų gaspadinių. Negana to, da neina į bažnyčią, o kada eina pro bažnyčią, kepurės nepakelia, taip-pat ir pro salionus kaip eina, tai nosį nusuka į kitą pusę, kad tik kaip nors pajuokus ir “pašidinus” mus, katalikus. Saugokis tokių, mergaite. Jeigu kur pamatysi su raudonu mazgu po kaklu, pereik į kitą pusę gatvės, o jei nebus galima pereiti į kitą pusę, tai, jam nematant, laikyk špygą kišeniuj,—tai nieko blogo jo praėjimas tau nepadarys. Ir da tie cicilikėliai vaikinai nemyli tokių merginų, kurios nemyli jų, ba jie nori, kad abiejų meilė būtų vienoda ir kad sutiktų nuomonės pirm apšvedimo! Juk tas viskas yra didžiausias juokas! Kaip tai mergina turi išreikšti savo meilę, kad jinai myli vaikiną,—juk kaip apsivesit, tai pamatysit, kad mylėsitės: turėsit tris ar keturis vaikučius, o kogi daugiau reikia. Pareis Jonas iš darbo, parneš pančiukę alučio,—tu užkandos padarysi, silkių su bulvėmis; jeigu ne pėtnyčia, tai “pork čapo” pusę svaro. Vakarienei daug

neriekia valgyti, nes kunigėlis prisakė ant pamokslo, kad “nefylini” gerai, kai daug mėsos privalgai,—tai ir bus viskas. Pasi-bučiuosite gardžiai ir atkalbėję poterius nueisit gulti. Pas tuos bedievius, kurie vadiną save apsišvietusiais, to nebus, neturėsi daug vaikučių, nepildysi dievo žodžio, jeigu ir turėtum tik kokį vieną ar du,—kas iš to. Ir nematysi alučio savo namuose,—nei per Velykas nė per Kalėdas. Jie tik užsiima laikraščių skaitymu ir rašymais, o jokių linksmybių nemato ant šio svieto; o po smerties nė tiek nematys, nes turės degti pekloj per amžių, amžius”.

“Na, tai ką tu sakai”, paklausė manęs kelios dievobaimingos moterėlės.

Aš atsakiau: “Tegul taip buna, kaip jūs sakote”.

Man tas vaikinai patiko, nes turėjo geltonus plaukus, mėlynas akis ir buvo augšto ugio. Nežiurėjau į jo proto gražumą, nes vistiek aš jo proto negalėjau matyt, Dvasiškas tėvelis sakydavo: “Kaip peklos negalima matyti, taip ir žmogaus protas nematomas”. Bet man atėidavo į galvą mintis, kad tai turi but kitaip, o ne taip, kaip tas dvasiškas tėvelis mokina. Bet vėl, norėdama atsikratyti ir nebeklausti tos tylios minties, sakiau sau: “Juk tai piktos dvasios gundo mane ir norėjau nuo tų piktų dvasių atsikratyti, vienok nė joku būdu negalėjau jų pamiršti. Man sakyte sakė mano smegenyse: “Palauk mano miela, aš tave išvesiu iš tos tamsybės, į kurią tave nori įtraukti, nes da visos tavo auksinės dienos tebėra tau ateityj; tu atsieksi tą tikslą, kurio tu taip seniai trokšti, bet nežinodama kokių būdu atsikratyti nuo tos tamsios draugijos, turi skursti lygiai su visais tais tamsybės vergais. Laikui bėgant atsiras ir daugiau tokių iš to paties burelio, kuriems pradės belstis jų smegenyse ir pradės jos protauti. Nusivilks tą juodą, apskretusią ir seną nudėvėtą, sulopytą ser-

mėgą ir tada pradės jieškoti sau švaresnio apsiautalo, kur nebus jokių lopų, nes tas naujas apsiautas nebijos nė šalto vėjo, nė geležinių kulku; jinai nesusenės ir nenupliš per amžius, bet juo senyn—tuo gražyn eina, ir eis, kol visa gamta nepranyks. Tik eik šian sesute, stok po šituo ploščiu, nes čia tau bus linksma valanda, kokios da tu savo gyvenime nėsi praleidusi”.

Staiga aš pakilau nuo kedės ir apleidau tą savo pasikalbėjimą. Nuėjus savo kambarin, atsisėdau prie lango, ir pradėjau sau viena mąstyti, kas tai galėjo su manim kalbėtis toks nematomas daiktas. Ar tik nebuvu tai protas ir mano sąžinė prirodinėjo man kuriuo keliu aš turiu eiti ir pasiekti tą tikslą, katras žmogų gražiu ir prakilniu daro ir laisvą gyvenimą jam duoda.

Taip man bemąstant, bežiurint per langą į vasaros gražumą, medžių žalumą ir į tuos mažus paukštelius, katrie laisvai lakioja ore,—tai netikėtai pabeldė kas-tai į duris. Atsivėrė durys ir įeina koks tai draugas, sykį matytas laisvame susirinkime. Aš prašiau jo sėsti; atsisėdęs jis užklausė manęs, kodėl aš viena. Jis turėjo rankoje kokią tai nepaprastą makšną ir ta makšna buvo kažin ko taip prikimšta. Aš kaip įsmeigiau savo akis į tą makšną, tai net negirdėjau ką jis sako. Jis patylėjęs valandėlę, vėl užklausė, kodėl aš viena ir jokio užsiėmimo neturiu, aš jam nedrąsiai atsakiau, kad taip sau viena sėdžiu ir mąstau. Štai, ką-tik padėjau į šalį laikraštį, pavarčiau ir nieko gera nesurasdama.

Tas draugas užklausė manęs, kokius laikraščius aš skaitau? Atsakiau: “Draugą” ir “Darbininką”, nes kitų nėsmu mačiusi, bet norėčiau pamatyti.

Jis linksmomis akimis pažiūrėjo į ma-

ne, atidarė makšną ir išėmė pluoštą popierių, perstatė man visų laikraščių vardus,—tai buvo visi laisvi laikraščiai. Jam bebunant čia-pat, perskaičiau kelis straipsnius iš “Laisvės” ir “Keleivio”; aš ten suradau labai naudingų ir pamokinančių straipsnių. Mano širdis labai nudžiugo.

Paskui jis išėmė da kokį tai nedidelį žurnalėlį ir paduodamas man, sako:

“Šitas vadinasi “Moterų Balsas”; labai naudinga skaityti moterims ir merginoms; jame telpa daug pamokinančių straipsnių apie jaunimą ir visokių lavinimosi straipsnelių; jis tik keli mėnesiai kaip išeina ir labai naudingas žurnalėlis”.

Aš paėmiau ir pradėjau jį vartyti ir suradau straipsnį kas del apsideimo. Man labai buvo linksma skaityti, nes pirmą kartą tokį laikraštį savo rankose turėjau. Nudžiugo mano širdis, ir aš taip jaučiaus linksma, perskaičiusi kelis lapus to laikraštėlio, kad tuojaus užsirašiau “Moterų Balsą” ir “Keleivį”.

Šiandien, mielos ir mieli skaitytojai, jau metai bus kaip aš pradėjau laisvai gyventi ir skaityti laisvas knygas ir laikraščius, o labiausia mylių “Moterų Balsą”, nes aš iš jo imu sau protišką peną. Jei kas norėtų man užginti skaityt tą brangų laikraštį “Moterų Balsą”, kuris atvedė mane prie šviesybės,—skaudu būtų man tą žaidžą užgydyt.

Atsisakiau aš nuo tų visų tamsiųjų draugijų, nuo tų dievobaimingų moterėlių ir mergaičių, kurios mane vedė prie tamsybės tikslo. Norėjo mane išleisti už vyro kazirniko ir saliunciko. Šiandieną aš pradedu suprasti, kas tai yra laivė. Linkiu nuoširdžiai kiekvienam eiti tuo keliu, kuriuo aš pradėjau eiti.

M. R.

APŽVALGA

DARBININKŲ SUVEDŽIOTOJAI.

“Naujienos” jau taip nusmuko teisingume, kad net šlykštu darosi paimt jas į rankas.

Daug daugiau naudos darbininkams skaityt kapitalistiškus laikraščius, kurie nesidangsto socializmo kauke ir žmogus žino su kuo turi reikalą, negu tokias “Naujienas”, kurios lošia neva socialistiško laikraščio rolę ir suvedžioja nepatyrusius ir ne ganėtinai susipratusius darbininkus.

“Naujienos” visada išrankioja iš kapitalistiškų laikraščių kuobjauriausias ir melagingiausias žinias ir su pasigėrėjimu išmargina savo lapus bjauriais niekinimais ir šmeizimais Rusijos darbininkiškos valdžios.

Apie straipsnį “Bolševikų Terroras” nėra kas nė kalbėt. “Naujienos” remiasi eserų laikraščių pranešimais, bet kas nežino, kas yra eserai, tas tik gali tokioms jų žinioms tikėti.

“Garse” tulas Šilas džiaugiasi, kad girdi “Naujienos buvusios bolševikiškos, dabar tapusios menševikiškos, paskui busiančios tautiškos, o antgalo—klerikalinės. Laimingos kelionės linkime “Naujienoms”, bet turime pastebėt Šilui, kad “Naujienos” bolševikiškomis niekada nebuvo.

Tas pats Šilas net Račkauską nori priskaityt prie bolševikų. Gana jau gana,—tokių bolševikų yra labai daug.

“Darbininkas” su “Keleiviu” bepolemi-zuodamas prisipažino, kad klerikalai yra kapitalizmo sistemos palaikytojai, bet sykiu prikišo “Keleiviui”, kad girdi, jei “Keleivis” yra kapitalizmo sistemos priešininkas, tai kodėl jis talpina didžiųjų mėsinių apgarsinimą, juk tie mėsiniškai yra didžiausi Amerikos kapitalistai. Paskui priduria: “Reiškia “Keleiviui” daugiau niekas nerupi, kaip tik doleris”.

Socialistiški laikraščiai patalpino tą ap-

garsinimą, bet tuli jų paaikškino savo skaitytojams, ką toks apgarsinimas reiškia, o tokie laikraščiai kaip “Darbininkas”, “Drugas” ar jiems panašūs, patalpino tuos apgarsinimus kaipo gerą ir teisingą daiktą.

NELAIMINGI SKURDŽIAI.

Kadangi valdžios komisija paskirta ištyrimui kodėl mėsa paskutiniuoju laiku taip nesvietiškai pabrango, patyrė ir išdavė raportą, kad mėsos prekėjai be pasigailėjimo lupa tiek, kiek jie nori už mėsą, ir prirodė, kad keturių didžiausių mėsos kompanijų per paskutinius tris metus grynas pelnas pakilo iki \$140,000,000. Tris metai atgal tos keturios kompanijos turėjo \$19,000,000 gryno pelno. Reiškia per tris paskutinius metus jų pelnas pakilo ant \$121,000,000.

Delei šito komisijos raporto tos kompanijos patalpino visuose laikraščiuose, net ir lietuviškuose, apgarsinimus, teisindamos, kad buk jų pelnas visai nėsas taip didelis, kad jie vos po mažą cento dalelę pelnę ir skundžiasi šitie “vargšai”, kad jokioj pramonijoj nėra taip mažai pelno, kaip mėsos, ir kad komisija neteisingai, girdi, juos apkaltino.

Nelaimingi tie “skurdžiai” nusiskundžia, kad jie, girdi, tų visų milijonų negavę, kad dalį jų įdėję atgal į biznį. Rodos, kad ta dalis, katrą jie į biznį įdėjo teks darbininkams, ne jiems. Ta dalis atneš jiems šimteriopą pelną ir kitą metą da daugiau milijonų sukimš sau į kišenių.

Ar ilgai darbininkai duos sau devynes skuras nulupt tokiems lupikams.

Ne vien mėsos pramonininkai lupa darbininkus, ir kiti nė kiek nuo jų neatsilieka. Kol šita sistema viešpataus, tol bus darbininkai lupami.

KAS PRIEŠINGAS BLAIVYBEI.

Katalikiškas “Darbininkas” nuogastauja, kad Amerika gali tapt “sausu”. Rei-

kia dviejų trečdalių valstijų legislaturų pritarimo, kad priverstinai blaivybė visose Jungt. Valstijose būtų įvykdyta. Iki 1920 metų gali tas įvykti, jei du trečdaliu valstijų pritaras, tada bus uždrausta išdirbimas ir įvežimas svaiginančių gėrimų ir tokiu būdu kunigai nebegalės nė mišioms vynu begaut. Užtai "Darbininkas" taip labai išsižadęs ir sako: "Andai Oklahomos valstijoj buvo pavykę pervesti tokį įstatymą. Tuo įstatymu buvo uždrausta absoliučiai išdirbinėti, įgabenti ir bile kam vartoti vynos. Tuomet katalikų dvasiškija ir abelnai katalikai atsidurė kebliame padėjime. Reikėjo arba apsieiti be mišių, arba laužyti įstatymus ir kentėti to pasekmes. Katalikai pasirinko pastarąjį kelią—laužė įstatymą ir kunigai vartojo vyną mišiose.

"Valstijos valdžia galėjo bile minutą visus katalikų kunigus už tai sukišt į kalėjimą. Vienok nelietė nė vieno kunigo".

"Čia matome ypatingą apsiereiškimą: Katalikų bažnyčia visuomet stovi už tai, kad valstijos įstatymus reikia pildyti, o čia susidėjo dalykai taip, kad pati bažnyčia ėjo prieš valstijos įstatymą. Taip darė delto, kad tas įstatymas buvo neprotingas, bereikalingai teises varžantis".

Tai matote, kad katalikų bažnyčia negali apsieiti be svaiginančių gėrimų.

O kad taip pienučio atsigertų kunigai laike mišių, ar nebutų sveikiau? Juk pienas artimesnis žmogaus kunui, kaip vynos, o dievui vistiek ar į pieną pasiverst ar į vyną. Nejaugi ir dievas vyną geriau mėgsta kaip pieną?

SOCIAL-PATRIOTO VARGAI.

"Laisvės" N 60 J. V. Žilinskas aimuoja, kad daugelis sąjungiečių nenori, kad LSS. suvažiavimas įvyktų ši metų ir savo tulžį išliedamas ant tų priešininkų pripasakoją visokių nesąmonių ir begėdiškai šmeižia LSS. centrą, mesdamas visai nepamatuotas nuožvalgas.

Štai perlai iš to neva socialisto straipsnio:

"Gaila, kad taip bėdini ant viršugalvio". (Mat, kur galvočiaus esama.—Red.). "Kokiam padėjime L. S. S. randasi dabar? Visi žino, kad blogam padėjime. Tačiau yra tokių, kurie da daugiau geidžia tų nepasisekimų. Koks išrokavimas? Suprantama, daug naudos neša tiems, kurie tuomi naudojasi ir da nori pasinaudoti. Jau kelintas mėnuo, kaip Sąjungos organai uždaryti, bet ar gauname iš centro kokius-nors pranešimus, žinių? —Nieks jų ten neišjudina..."

Na ir kokia čia kam nauda Žilinskui prisisapnavo? Kas čia kuomi gali pasinaudot? Ar tuomi centras pasinaudoja, kad dirba už tokias menkas algas, kad nė paprasčiausias "leiberys" dabar už tokią algą nenorėtų dirbt? Reikia but didžiausiu begėdžiu, kad tokias nesąmones kalbėt.

Kitas vėl dalykas link pranešimų. Žilinskas, turbūt, snaudė kur-nors, kad nežino nieko apie tai, kad tuoj po uždarymo LSS. organų visoms kuopoms buvo išsiuntinėjami lapeliai su pranešimais kas centre atsitinka. Del tų pranešimų jau gana buvo rašoma visuose laikraščiuose, bet Žilinskas sako, kad nieko nepranešta. Ar tokie Žilinskai norėtų, kad pas juos į namus nueitų ir papasakotų?

Kad Sąjunga randasi blogam stovy, tai tik ačiū tokiems gaivalams, kaip Žilinskas, kurie platina disorganizaciją Sąjungoj, šmeiždami jos darbininkus ir organizuodami visokias tarybas.

55 NUOŠIMČIAI NEVEDUSIŲ.

Neseniai "Equitable Life Assurance" draugija išleido buletiną, kuriame nurodoma, kad Jungt. Valstijose yra 22,000,000 vyrų nuo 18 iki 44 metų amžiaus. 10 milijonų jų yra vedę, o likusieji, arba 55 nuošimčiai nevedę.

Laikraštis "The Chicago Herald" paduodamas tą statistiką šako, kad pragyvenimas taip baisiai pakilo, o algos palyginamai mažai tepakilo, užtai žmonės nebeišgali apsigalvoti ir užlaikyt šeimynas.

Darbininkai dirba, prakaituoja visą savo gyvenimą ir net tiek negali uždirbti, kad galėtų apsigyventi. Puikus surėdymas, ar ne? O kunigai šaukia, kad socializmas griauna šeimynas.

T. MOONEY DALYKAS.

T. Mooney nužudymas atidėtas iki gruodžio 13 d. š. m.

Californijos gubernatorius paliepė atidėti T. Mooney nužudymą; sako, norįs geriau apsipažinti su ta byla ir nuspręsti ar reikalinga išnaujo perkrauti ar ne.

Darbininkai galės pasinaudoti proga ir išreikalauti to, neteisingai mirtin pasmerkto darbininkų vadovo paliuosavimą.

KUDIKIŲ MIRTINGUMAS.

Paskutiniųjų dienų karščiai žymiai padidino kudiškių mirtinumą po visus miestus. Motinos privalo dabot, kad kudiškiai būtų kuošvariausiai ir vėšiausiai užlaikomi ir neduot jiems žalių vaisių bei nevirinto vandens.

Patarimas kalbėtojams.

Nuvažiuojant į svetimą vietą, norint sužinoti lietuvių apšvietos stovį, tēmyk: jei pamatysi apie stubą tuščias bonkas ir bakusus nuo alaus, senas pančiakas iškabinėtas ant sienų, tai įėjęs tuoj pagarbink ir duok kvoterį del alaus.

Jeigu įėjęs į stubą rasi storą, riebią ir susivėlusią gospadinę, tai, norėdamas jai įtikti, pradėk pasakoti, kaip ir kitur vyrai moteris skriaudžia, o busi jos geras draugas ir ji savo vargus bepasakodama daug ašarų išlies.

K. P.

Viskas keičiasi.

New Yorkas, tai bene bus rodos pirmas po Paryžiui moteriškų madų centras. Koki septyni metai atgal ten pradėjo moters nešioti kėlinėmis. Tas vyrų valdžiai labai nepatiko, o bažnyčia net tokias „vyriskas“ moteris prakeikė. Dabar beveik visos karuose konduktorės dėvi kelines. Vyrų val-

džia jų neareštuoja kaip pirmiau, o bažnyčia nekeikia.—Viskas mainosi. K. P.

Viena progresistė, rašydama apie draugės Ulčinskaitės progresą, pastebi, kad Shenandoah'ris suteikė lietuvių visuomenei daug talentingų čia-gimusiu moterų ir merginų. Bet jeigu jau but patriotais savo augimo vietų, taigi ir aš priminsiu, kad Worcester, Mass. yra daugiau išauklėjęs, galbut, kaip visi kiti. Tik paklausk: „Moterų Dirvos“ redaktorė p-lė Jokubauskiūtė, „Amerikos Lietuvis“ redaktorė p-lė M. Avietienaitė, p-lė F. Avietienaitė—dainininkė, p-lė M. Jabloskiūtė—žvaigždutė lietuvių dainininkių pasaulyj, p-lė B. Bernotaitė—busimoji dentistė, p-lė Z. Puišiuotė—kalbėtoja ir svajotoja apie advokatystę, p-lė Liutkevičienė—nors ir klerikalų, bet vistiek, kalbėtoja.

Norėčiau matyt, kas šitą rekordą galėtų sumušti. Ura del Worcesterio!

Fleur-de-Marie.

Keli metai atgal „Laisvėje“ rašinėdavo A. Adomaitienė ir M. Vaitekaitienė daug apie meilę ir moterų reikalus. Tom dviem moterims berašinėjant turbūt išdygo usai ir po tokių permainų sustojo rašinėjusios.

Viena moteris pasakoja, kada jai reikia parašyti LSS. kuopos protokolą, tai turi parnešti puskvortę degtinės ir pastatyti miegamame kambaryj. Vyras, parėjęs tuomet jau cicilikų neniekina. Na, o tas vyras, kaip teko matyti skaitosi, labai daug viską suprantančiu, o boba visai kvaila pagal jo supratimą. (Toji „boba“ turi slėptis nuo jo, kad priklausyt prie LSS. kuopos).

Koki tik trys metai atgal politikieriai šaukė: „Doros ir idealės moteries vieta namuose, prie pečiaus ir lopšio, o ne politikoje“. Dabar šaukia: „Doros ir idealės moteries vieta fabrike prie mašinos“ ir tt.

K. P.

S V E Č I A I

DRAMA DVIEJOSE VEIKMĖSE.

Parašė Edward Brandes.

Sulietuvino A. V. Bartulis.

Rapolas. Todel, kad niekas nekontroliavo,—išvažiuos dieną anksčiau ar vėliau, tuo labiau, kad prastas oras. Ir taip mudu pasilikova viešbutyje... Beabejo, viešai rodytis viename kambaryje negalima, nes draudžiama, pietus prisieidavo valgyt atskiram kambaryj. Supranti, pietūs buvo tokie, kokius panašiam miestelyje už pini-gus galima buvo gauti. Ir buvo vidudie-nis, vakaras, ir štai jau naktis tamsioji,—diena pirma, o antroje dienoje jau jos ne-buvo.

Nergoras. Drąsiai sakau: tai lengvati-kė!

Rapolas. Geriau sakytum... supranti... naktinė. Ji nesuprato ką tvėrė savyje. Ma-tomai ji buvo romantiška mergelė, o kas blogiausia, kad žmonių nepažinojo, tad-gi aš jai būvau geriausiu žmogum; kalbą ve-džiau apie stebuklingiausius, tobuliausius pasaulio genijų tvarinius,—tariant, žodžiais, jos akyse tvėriau šio pasaulio grožybes, tas grožybes, su kuriomis susidurti, matomai, progos niekad neturėjo, na, ir apart to, tuo laiku jautėsi pilnai savaranki, bet be mažiausio abelno supratimo, nieko nesu-prato iki naktis užviešpatavo dieną... tai bu-vo tamsioji naktelė.—Ot kas prie neužsi-tikėjimo moteriške mane privedė!

Nergoras. Iš kur gi ji paeina?

Rapolas. Nežinau; dar gi jos vardo ir pavardės nežinau.

Nergoras. Negali but! O! suprantu, tu nenori pasakyt.

Rapolas. Užtikrinu tau, jog nežinau. Ji nesistengė sužinot mano vardo, ir atsisa-kė pasakyt savo vardą.

Nergoras. Na, ir kas gi su ja toliau?

Rapolas. Nežinau. Kaip ilgai gyvenu, niekad panaši proga nepasitaikė! Bjaurul!

Ji bėgo nuo manęs it proto netekus, neno-rėjo nė patarimų klausyti.

Nergoras. O ar nuo to laiko nesuėjėi daugiau jos niekad?

Rapolas. Ne.

Nergoras. Tai ir pamatęs nepažintu-mei.

Rapolas. Iš pirmo žvilgsnio! Ji buvo ne iš tų, kurias užmiršti mintis leidžia. Tik-kek man, jeigu ją šalimais turėčiau, dabar, neabejoju, jog kvailystėms pasiduočiau,—t. y. galbut sutikčiau apsigyventi... Na, vis-vien pasitikiu, kada-nors ją sutiksiu.

Nergoras. Kodėl tu taip manai?

Rapolas. Mano įsitikinimas,—aš uto-pininikas, galop prisipažįstu prie kaltės, to-del geidžiu da bent vieną kartą pamatyti.

Nergoras. Jei taip geidi, linkiu linksmo ir greito pasimatymo.

Rapolas. Atsakomybę imu sau, kad an-tru kartu bučiau jos akyse žmoniškesniu.

Nergoras (apsidairęs). Kas gi tai, žmonos vistiek nebėra? (Skambina skam-butį).

Rapolas. Išgerkim da po vieną (pila ir geria).

Nergoras (atėjusiam tarnui). Kur po-nia?

Tarnas. Pas mažutį.

Nergoras. Pakviesk gi ją čion! (Tar-nas išeina).

Rapolas. Aš čion sėdėdamas tauziju it studentas, o tu tik klausaisi ir nieko apie save. Dabar prisieina tau ši bei tą papasa-koti, kol da moteris neatėjo.

Nergoras. Apie ką gi man bepasakoti?

Rapolas. Nugi kaip viskas buvo, t. y.: nuo "alfa" iki "omega", kaip tai romiečiai sąkydavo.

Nergoras. Tai buvo pernai, prieš ka-

lėdas. Mes susitikome pas vienus, gerai pažįstamus žmones. Florizelė...

Rapolas. Ak, tavo mylimoji žmona vadinasi Florizelė? Iš kur gi toks vardelis?

Nergoras. Jeigu nesuklysiu, tai prancūziškas vardas. Tėvas jos taipgi daugiausia prancūziška literatura interesuojasi. Vargšas, verčiasi su mokytojaus alga, jei bent kiek liuso laiko turi,—sėdi kabinete ir verčia viduramžių meilės romansus. Florizelė, buvo viena linksmiausių ir gražiausių mergelių toje apielinkėje, taip kad niekad savo ilgame gyvenime nebuvau susitikęs su tokiu stebėtinau žavėjančiu sutvėrimėliu, kuri akymirksnyje užvaldytų visas tavo svajones ir jausmus. Tokia maloni, nekalta it angelas skraidžiojantis po plačiausias erdves!

Rapolas. Žodžiu—įsimylėjėi.

Nergoras. Padariau sutartį ir apsivedžiau.

Rapolas. Sutartis, galbut, neėmė daug laiko?

Nergoras. Neilgiau keturių savaičių. Su ją nuvažiauvau jos gimtinėn, pamačiau jų gyvenimą ir kaip galint greičiau paskubėjau apsivesti.

Rapolas. Na, ir ką tokio pastebėjėi ten?

Nergoras. Nieko ypatingo,—tai ir viskas. Vargas. Tėvas, be spėkų, nusenęs ir prie to, nervuotas senelis. Motina, kokiatai paikšai geraširdė esybė, o sesers,—kvaliausias teorijos šaltinis. Didesniam patyrimui stigo laiko, nes greitai išvažiauvome... suprantama, Provansan, bet Florizelei, tuoj nubodo...

Rapolas. Teisybė, Provansan nuobodu.

Nergoras. Panašiai. Išten, važiauvava į Paryžių, o vėliau į Italiją ir taip praslinko ištisas metas. Du mėnesių atgal, Florizelė padovanojo man mažutį kudukėlį, ir dabar gyvenimas pilnai laimingas (atsilošdamas kedėn),—ir taip bėga gyvenimo dienos su meilės pritarimu.

Rapolas. Laimingos kloties, mielas drauguti!

Nergoras. Ačiu, ačiu, vienas geriausių-

jų drauge. Bet kas tai su Florizele? (eina virtuvėn).

SCENA IV.

Tie patįs, Florizelė ir paskui tarnas.

Nergoras (susitinka Florizelę tarpduiryje). Vos ne vos sulauksime!

Florizelė. Atleiskite. Užtrukdė mažutis.

Nergoras. Linkėčiau supažindinti su pnu Rapolu. (Florizelė prieina prie Rapolo, pastarasis pažinęs Florizelę, pašoka nuo kedės, galvą nuleidęs stovi šale stalo). Daleiskite jus supažindinti, (Florizelei) Ponas Rapolas Tudor. (Rapolui): Tai mano žmona, Florizelė Nergorienė. (Tarnui) Prirengk stalą!

Florizelė. (Išbalus, prislėgtu balsu). Mane užlaikė kudukis, kitaip bučiau anksčiau atėjusi tamistą pasveikinti.

Rapolas. (Silpnu, nedrąsiu balsu). Greičiausia privalau melsti nuo jūsų atleidimo... Pasitikiu, jog neatnešiau skausmo jūsų širdžiai... Kitaip, apgailestauju...

Nergoras. (Nustebęs žiuri į juodu). Dieve mano, kaip tai neaišku! (Florizelei). Su tavim kas gi? Veidas persimainęs. Bene tik blogai su kudikiu?

Florizelė. (Kaip pirmiau). Ne. Tik truputį paverkė.

Rapolas. (Kaip pirmiau). Kam Dievas duoda vaikų, tam nesigaili nė vargo.

Nergoras. Ikišiol mūsų kudukėlis, apart džiaugsmo neatneša nieko daugiau.

Rapolas. (Kaip pirmiau). Jums, poniai, kliuva daugiausia vargo... tai yra... jūs suprantate ką noriu pasakyti... motiniški vargai...

Florizelė. Kelionė galbut nemaloni?

Rapolas. (Kaip pirmiau). Taip... Truputį šaltoka. Šįryt traukinyje važiuojant gavau pusrytį... nebuvo su kuo pasidalinti.

Nergoras. Pasitikiu, kad po pietų pilnai busi atšilęs.

Rapolas. Jeigu virtuvė pas tave toji pati, ką buvo pereituose metuose, tai man paprasta.

Florizelė. Ponas Rapolas esate pirmiau viešėje šiuose namuose?

Rapolas. Taip, gerbiamoji. Jaunystėje tankiai pakliudavau vaišėsna į šiuos namus. (Nergorui). O senelė virėja?

Nergoras. Da tebegyva.

Rapolas. Jaugi?! Vargšė senelė, kiek prisikandindavo su senuoju pečium: norisi tinkamiau valgis pagaminti, o čia krosnis ruksta it pakvaišus,—ir štai tau zupė rukyta (lengvai nusijuokia). Vargšė senelė.

Nergoras. Dabar kas kita.

Rapolas. Užtat kaltint senelę butų perdidelis išgyrimas senosios, supuvusios virtuvės.

Nergoras. (Juokais. Florizelei). Nebaugina tave pono Rapolo aštrioji kritika, kuri paliečia tavo virtuvę?

Florizelė. Ponas Rapolas, matomai, ne bile kuo pasitenkina,—mat arčiau didžiųjų...

Tarnas. (Iš virtuvės). Valgis prirengtas!

Nergoras. Melsčiau pono Rapolo suteikti ranką mano žmonai. (Rapolas nusizemina Florizelei, ji duoda jam ranką ir eina valgomojon. Nergoras paskui).

(Uždanga)

VEIKSMAS ANTRAS.

Scena I.

Iš valgomojo kambario ateina Rapolas, Florizelė, paskui Nergoras; visi atrodo lyg tai truputį sutingę, kaip paprastai po gerų pietų buna.

Rapolas. (Paspausdamas jos ranką). Ačiu už viską, kas tik laike pietų patirta. (Nergorui). Tau, drauguti, ačiu už taip pagirtiną šampaną!

Nergoras. Taip, vaišynome geriausiu šampanu, kokį tik čia galima gauti. Dabar da belieka pavaišinti geriausiu cigaru. (Eina linkui cigarų; priėjęs). Ar ponija Nergoriene, suteiksime leidimą rukyti?

Rapolas. Kad mes rukysime, tamista nesupyksi?

Florizelė. Nemanau.

Rapolas. (Maloniai). Jūs, galbut, rukote taip-pat?

Florizelė. Kartais.

Rapolas. (Atidareęs dėžutę). Todėl, meldžiu neatsisakyti nuo tikrų turkiškų.

Florizelė. Ačiu jums. Mano vyro papirosai, prie kurių aš jau pripratusi, bene bus truputį silpnėsi. Vienok šandie nerukysiu. (Nori eit).

Nergoras. (Gryždamas su cigarais). Kur taip?

Florizelė. Tik ant minutos... pas kukdikėlį.

Nergoras. Jis, be abejo, miega. Pagaliaus, kiekvienam reikale pašauks tave... Tu privalai su mumis gerti kavą.

Florizelė. Akymirksnyj sugrįšiu, Kātone. (Išeina po kairei).

Nergoras. Šandie, moteris lyg ir nesveikuoja.

Rapolas. Aš to nepatėmijau... Pasitikiu, jog ne aš esu priežastim.

Nergoras. Anaipitol! Na, kaip patiko ji tau?

Rapolas. Žavėjanti, mano drauguti, žavėjanti!

Nergoras. Jos gražumas, galbut, ir negalima priskaityti prie gražiausiųjų.

Rapolas. Negalima?—Drauguti, atžargariai!

Nergoras. Bet gerumas... ir protinga!

Rapolas. Ir, galbut, gilaus mokslo?

Nergoras. Pas ją nėra to, kas vadinama, talentu: ji nepiešia, neskambina ant kanklių, nes truputį linkus prie Molio Motiejaus,—bet ir aš tam panašus! (Tarnas atneša kavą ir išeina).

Rapolas. Suprantu; gyvenate it du balandžiu, kaip Adomas su Jieva rojuj.

Nergoras. Noriu manyti, jog nekenksi mūsų laimingam gyvenimui?

Rapolas. O, ne! Pagaliaus, persenas, kad lipti medin su obuoliu rankoje. (Geria kavą). O, tavo moteris linksmiausio budo!

Nergoras. Budo linksmiausio... Tik šandie kažkas nesijaučia gerai; lyg tai nerami, nervuota... Bet tu supranti—pati peni.

(Toliau bus)

BEDIEVIS UKININKAS

Kaip mums yra gerai žinoma, Lietuvos ukininkų papročiai, jog jie prieš kiekvienus atlaidus turi duoti dievui ant garbės kokį-nors gyvuliuką.

Mykolas Juodis susilaukė iš savo Žaliosios gražų veršiuką. Prieš atlaidus švento Petro atvežė veršiuką šv. Petruui ant garbės. Susitikęs kleboną einant ant mišių, pabučiavo jį ranką ir pasakė, jog atvežė veršiuką šv. Petruui. Klebonas mostelėjo ranką į tą pusę, kur randasi diendaržis ir pasakė: „vesk ir paleisk į diendaržį“. Ten, kur kitas yra ir šitą paleisk“. Pasakęs taip, klebonas labai greitai nuėjo ant mišių.

Tame diendaržyje buvo klebono labai mylimas veršiukas, kurį jis buvo nupirkęs iš užrubežio ir gana brangiai jis jam lėšavo. Paliepė samdininkams mylėti ir šerti jį gerai, ir pats klebonas kožną dieną jį aplankydamas.

Ukininkas prisuko arklius prie diendaržio ir paglostęs savo išaugintą veršiuką pradėjo atrišti kojas ir mąsto: Tik mūsų klebonas ir sukta virvė. Kaip atveždavau ir paduodavau gospadiniai, nors stiklą arbatos gaudavau. O šis nė dėkui, nė išgrauš, Ukininkas biskį užpyko ir mąsto: „Kad bučiau žydui pardavęs, tai už tuos kelis rublius bučiau nors geresnių miltų nusipirkęs. Dabar visi trys vaikučiai serga, o pati vis dejuoja, kad nuo tos suplėkusios duonos.“

Ukininkas pamąnė: pati nesužinos, o dievą aš perprašysiu. Ne pačios dalykas iš kur aš gavau pinigų. Džiaugsis, kad tik geresnių miltų parvežčiau.

Arklius pasuko, botagu pliaukšt ir karkaliuoja į miestelį. Patiko žydą, sulygo 4 rublius ir pardavė. Įsidėjęs pinigus į kišenių švilpauja ir mąsto: dabar tai gudriai padariau! Nusipirksiu puodą miltų, tuziną silkių ir turėsiu gerus atlaidus su savo šeimyna.

Sugrįžus klebonui po mišių, gospadinė

pasiuntė berną paklausti klebono, ką reikia pajauti dėl rytojaus, nes atlaidų dienoje buvo tikimasi sulaukti daug kunigų ir šiaip svečių. Bernui užklausus, klebonas atsakė, kad diendaržyje yra veršis ir papjauk. Bernas pamislijo: mat kaip greit kunigų upas mainosi,—čia pirkto veislinį veršiuką iš Prūsų, o dabar liepia papjaut. Bet ką čia jo sužiūrėsi. Aš privalau daryti, kas liepta“.

Po atlaidų klebonas, pagal savo seną papratimą, nuėjo pasiziūrėti veršio, ar didelis per šventas dienas užaugo. Neatradęs, klausia berno: „kur mano palvis?“ Bernas atsakė: Juk prabaštėlis su svečiais suvalgėte vakar. Klebonas akis pastatė ir puolė ant berno kaip žvėris:

—Von! von! iš tos dienos. Bernas bandė persiprašyti, kad esąs nekaltas.

—Ir kur man dėtis nuo pusės metų! Juk niekam nereikia...

Bet tas nieko negelbėjo. Išvijo jį ir kiti visi samdininkai gerai gavo nuo įtužusio klebono, išskyrus gospadinę, kuri mokėjo nuduoti nekaltą.

Klebonas pasistengė per pamokslą Juodį gerai iškeikti, išvadindamas jį bedieviu, parmazonu ir kaip tik jis galėjo,—bjauriausiasis žodžiais. Antgalo pasakė, jog už tokią nuodėmę, kokią jis padarė su veršiu, išrišimo negalys gauti ir bus prakeiktas ant amžių.

Juodienė visa tai išgirdus, bėga namo be žado, ir vergdama pradėjo draskyti vyrą:

Ką tu, šėtone, padarei. Mes esame prakeikti ant viso amžiaus, ir kur mes dabar pasidėsime?

Vyras, išsigandęs pradėjo pačią raminti:

—Neverk dusele. Aš stengsiuos perprašyti. Turime trejetą karvūzių. Aš kuogreičiausia bėgsiu ir parduosiu vieną ir nuėsiu ant mišių.

Ukininkas suskubo greičiau kaip jis galėjo, ir patikęs Šolumą gale miestelio, parėdavė karvutę už 35 rublius ir skubėjo pas kleboną.

Įėjęs į virtuvę, stovėjo drebėdamas ir laukė savo dekreto. Ilgai jam bestovint, ir negalint nieko sulaukti, manė, kad klebonas valgomam kambary, nes buvo pietų laikas. Ukininkas nusprendė eiti žiūrėti į valgomąjį kambarį. Žinoma, tamsus kamietis įėjo į kambarį nepabaladojęs nė duris. Klebonas, kuris tuo tarpu sėdėjo ant minkštos, supamos kedės, ir laikė pasisodinęs ant kelių gaspadinę, pamatęs Juodį, puolė kaip liutas. Pradėjo keikti, už plaukų tąsyti. Ukininkas atsiklaupęs ant kelių ir rodydamas 35 rublius, meldė atleidimo, sakydamas, jog jis gailysis iš širdies jog padarė tokią klastą su veršiu.

Klebonas biskį atlėžo, ištraukė tuos 35 rublius iš rankų, sakydamas, jog jis atlaiksiąs mišias už tuos pinigus ir nuodėmė už veršį jam dievas atleis. Bet šitos nuodėmės, ką dabar papildai, niekad tau dievas negali atleisti. Tu esi piktesnis už šė-

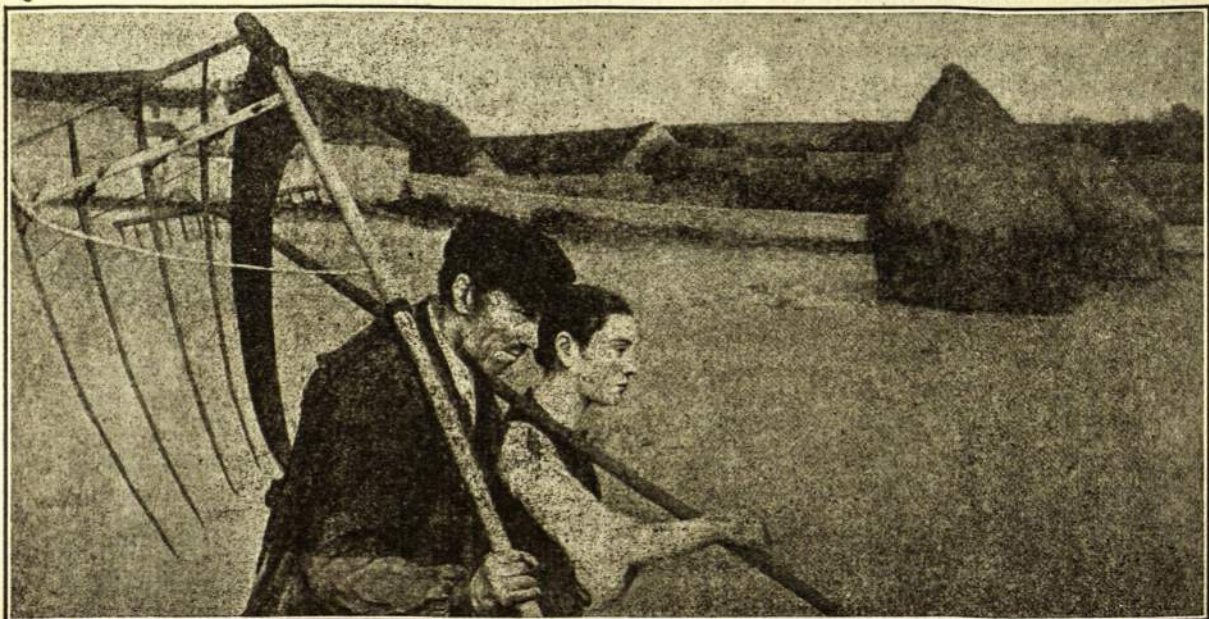
toną. Jei nori šitos nuodėmės atleidimo, tai bėgyj keturių savačių turi išsikraustyti iš šios parapijos ir prisiekt, kad ką tu čia matei,—niekam nesakyti iki mirties ir 50 rublių atnešti prieš šv. Mykolą.

Ukininkas su visu kuom sutiko ir prisiekė niekam nesakyti ir pabučiavęs dievo muką, prisaikintasis ukininkas, dulino namo.

Parėjęs apsakė verkdamas, jog negali gauti atleidimo už vienos karvutės pinigus, ir kad turi parduoti ir anas dvi likusias ir atiduoti pinigus šventam Mykolui. Pagalios, verkdamas, pridurė, jog į tris savaites turi parduoti ukę ir išsikraustyti.

Juodienė išklausiusi tokį dekretą apalpo. Labiausia draskė jos širdį tas, kad reikia apleisti savo guštelę, kurią ji taip mylėjo, nes tai buvo jos tėvelio palikimas, ir ji jame užaugo ir nuo kudikystės puošė ir dabino, sodino žoles ir ruteles. O dabar turi apleist ir su mažais kudikiiais daužytis po svetimus kampus.

Nors Juodienė verkė ir sielvartavo, vienok už keleto savačių pasijuto už penkių

mylių miestelyj, o tie keli šimteliai, kuriuos gavo už sodybą, greitai išėjo. Vyras, nemokėdamas jokio amato, atsidurė sunkiam padėjime. Negalėdamas uždirbti duonos, didesniusius vaikučius išleido tarnauti. O pats senatvės sulaukęs turėjo elgėtauti ir vargti.

O tai vis bedievybės pasekmės, kad norėjo kunigėlį apgauti.

Montellos Vargšė.

MUSŲ GADYNĖ.

Kam mus sutvėrei Dieve augščiausias,
Skirdams likimo liudniausią dalį;
Vargas mus drasko užvis skaudžiausia,
Kai tas erelis mažą paukštelį,

Į savo aštrius nagus pagavęs.
Su snapu drasko jo silpną kuną:
Argi jis ir jam laisvę davęs.
Kad taip be teisės jo auka žuna.

Sielvarto dienos plaukia ir kyla,
Ant liaudies rankų žvanga retėžiai.
Žvangėjims virsta grabine tyła,
O veidmainystės platus rubežiai

Neliauna liaudį apgaudinėti.
Melu nuodingu jai vaistus teikia,
Liuosybės dainą draudžia mylėti,
Jiegos nedoros, purvinos veikia

Ant liaudies proto, kad užkerėti:
Krauju aptaško akis ir veidą,
Kad negalėtų šviesą regėti,
Draudžia girdėti šaukiantį aidą.

Širdis kai žaibai kerštu liepsnoja,
Siela patyliu balsu man sako:
Tiesas tie gauna, kurie kovoja,—
Kovoj naikinkie, kas stos ant tako.

Vykdyk teisybę, kurią taip myli,
Nebuk nuliudęs, liaukie vaitoti,
Sukelkie liaudį, ką kantriai tyli
Ir neišdrįsta į kovą stoti.

Kuomet plėšikų gauja ją skriaudžia,
O pardavikai burtais maitina,
Jų nieks negelbsti, bet aštriai baudžia
Tuos, ką žmonijoj meilę platina.

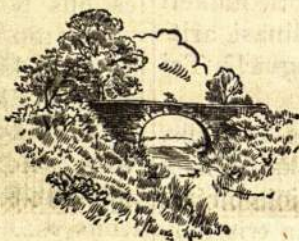
Nėra teisybės!—Balsas girdėti.
Kai širdis plaka jautrioj krutinėj,
Galiunai draudžia mumi kalbėti
Teisybės žodį į plačią minią.

Aš pasirėmęs ant žalio stalo;
Širdyj man kyla gilios svajonės:
Kodel pasaulis be idealo?
Kodel neturi jausmų malonės?

Kam gi teisybę taip kryžiavoja,
O veidmainystei vainikus skina?
Gėlias ir liaurus po kojom kloja
Tiems, ką idėją meilės naikina.

Netikus tvarka mūsų gadynės!
Vargingai liaudis gyvena, gema.
Vietoj linksmybių—žaidzos, kankynės,
Paversta žemė į paikšų kiemą.

M. Duseika.

Vaikų Skyrius

MAGDELĖ

(Tąsa)

Paskui Leukas ėmė kraustyti savo krepšį: ištraukęs balakoną, pakabino ant gembės, sudėvėtus skalbinius išmetė ant žemės, dėjo ant stalo knygas, popieras... Magdelė su Domuku tuoj prisistatė prie knygų, ėmė varžyties, katras sau, popieras traukti.

—Nerušikot mano tetratkų!—šaukė Leukas,—Pašol proč', paršeliai!—vienam į nosį spridikiu sprykt ir antram sprigt!—Magdelė tik susiraukė, o Domukas visa gerkle savo birbynę paleido. Mama įėjusi ėmė bartis:

—Ko tu Leuti tuos mažučius cypini... Kuom jie tau užkliuna?

—Man tetratkas sumozos,—teisinosi Leukas.—Čia mano zadačiai, aritmetikos...

—Parodyk man tas metikas, parodyk!—meldė jau geruoju Magdelė.

—Ką tu varna suprasi, kaip čia tau parodyti? Na... tris kartus po tris,—kiek bus?

Magdelė žiopso Leukui į akis, nesu-pranta klausimo. Leukas paėmęs jos rankas rodo:

—Štai tris pirštai ir čia tris, kiek visų—suskaityk!—Šeši... O da tris, kiek visų?—Magdelė suskaitė—septyni.

—Matai: tris kartus po tris—išeina devyni... Tu varna! Žinosi, kaip reikia mokintis ir tris kartus penkis ir penkis kartus šešis ir daugiau... Vis reikia žinoti, mokėti ir paklaustam atsakyti. Tai vadinasi aritmetika, zadačiai... Je! misliji lengva!? Tai ne kiaulės ganyti...

Magdelė užsimastė apie tuos zadačius, net užmigti ilgai negalėjo. Beskaitydama pirštus rankų ir kojų, išrokavo: jog pirštai abiejų rankų ir vienos kojos išeina tris kartus po penkis, suskaitė—penkiolika. O tris

kartus šeši: per abi rankas ir abi kojas, da du pirštai atlieka dyku,—suskaitė aštuoniolika...

Pavargo beskaitydama, ėmė snausti... Bet kaip bus, taip bus, vis delto mokysis ir gana. Ir nedyvai, kad Magdelė taip karštai užsigeidė mokintis, lyg ji nemato, kad Leukui viskas geriau. Visus pyragus, kur Mama iškepė velykoms, lašinėlius ir varškėtus, sudėjo į šėpą, kame Leukas guli. Šėpa be racto, tik su kabiniuku užkabinamas, ten suriai, ten sviestas, ten dešros, ten visi skanestai; o da visas bliudas kiaušinių dažytų... Kiek Verutė primargino: žalmargių, cibulinių ir Magdelė margino, paišė, dažė ir visus pastatė prie Leuko šėpoje... Jis gali gražiausius išsiskirti... O gi į velykas... Verutė su Jonuku išėjo pėsti, o Leuką tėtė važiuodamas ratukuose nusivežė... Viskas Leukui geriau, kad mokinasi.

Sykį Magdelė paklausė mamos:

—Kuomet mane leisi mokintis?

—Šiomet da maža ir dūrnėlė tebėsi,—tarė mama,—kitais metais leisiu pas Pečkaitę, išmokins prisakymus, prives spaviednės... Nupirksiu baltą suknelę, prie Pono Devo eiti...

Po tokių mamos prizadų, nusiramino Magdelė.

Vasarą, kai tik diena graži, Magdelė sugriebusi botagą, šertos ar nešertos kiaulės ir išsivaro į išganą, kartu nešasi lementorių skaityti. Atsibodus dainuoja, šokinėja, voliojasi ar svajoja: kaip išganiusi kiaules bus ponia, o kaip mokinsis; parvažiavusi namo tuoj Leuko paklaus:—tris šimtus po tris,—kiek? Leukas nežinos, tuoj, sprigt jam spridikiu į nosį: Tu juodvarni, nemoiki... Pasakys jam, o pati arbatėlės gers saldžios, saldžios... O! nesiduos per nosį sau braukyti, kaip užaugo, Leukui už spridikius atmonys...

Magdelė matė save jau didele, pasirė-

džiusia ponia, o Leukas vis da mažas į pirmą klesą besitaisąs, su piemenimis belakštąs.

* * *

Vieną rytą Jonas su Verute vežė šieną į daržinę. Tėtė ratukus tepėsi, arklį kinkėsi. O mama seklyčios grindis išplovė, palubius išdulkino, langus nušveitė, lovą baltai pataisė, stalą užtiesė, Magdelei liepė ajerų parauti, supjausčiusi aslą išbarstyti.

—Mama, kam taip darai?—paklausė Magdelė.

—Kunigėlis, dėdė, parvažiuos,—tarė mama.—Tėtė važiuoja iš vagzalo jo parsivežti...

—Aš pasakinėsiu po sodžių,—šokosi Magdelė,—kad ateitų žmonės pagiedoti...

—Kvailele tu,—juokėsi motina,—dėdė kunigėlis ne prie ligonio, bet viešėti parvažiuos...

Vakare ir tėtė su dėde parvažiavo... Vaikai burnas nusiprausę sulaukė.

Dėdė gėrė arbatos, valgė kiaušinių, o vaikams saldinių saujomis iš kišenės barstė ir į saujas dalino. Visi dėdei į rankas bučiavo ir Magdelė bučiavo, o Domukas, liepiamas bučiuoti, savo birbynę paleido ir už lovos užlindo.

Vaikai visi džiaugėsi, kad dėdė geras.

—Geras, tai geras,—tarė mama,—ne tik už saldinius geras, bet Leuką mokinti tėtei padeda.... Reikia dėdę, kunigėlį, labai mylėti.

Mamos žodžiai dilgtelėjo Magdelei į galvą. Jei dėdė kunigėlis mokina Leuką, tai turbūt ir ją išmokins, tik reikia dėdei pasakyti.

Keletą dienų dėdė jau viešėjo, vaikai priprato, nebelindo už lovos. Rytmečiais Leukas vežė dėdę ant mišių... Sykį ir Magdelė su mama nuvažiavo į bažnyčią ir matė kaip Leukas užsivilkęs baltus marškinius ant viršaus balakono sykiu su dėde, kunigėliu, poteriavo; paskui dėdei knygą kilnojo ir ką dėdė liepė,—Leukas patarnavo.

Magdelė, žiurėdama, sau manė: Kaip išmoks ir ji taip mokės patarnauti.

Dieną dažniausiai dėdė sodnelyj gulėjo, o kartais ėjo į pušyną grybauti.

* * *

Vieną dieną labai karšta buvo; Magdelei neleido mama kiaulių ginti, suvarė į aptvarą sodželkoje pasivolioti.

Dėdė kunigėlis sodnelyje gulėjo. Magdelė pro kerčią, per tvorą žiurėjo, širdelę jai plakė, rupinosi, kaip čia prie dėdės prieiti ir pasakyti, kad ją mokyty. Nedrąsu tiesiai eiti; užlindo už krumų, patvoriais slenka arčiau dėdės, vis galvą iškišdama iš krumų, žiuri į dėdę.

—Magdžiuk! Eikš arčiau, nesibijok!—pamatęs dėdę pašaukė. Magdelei to tik ir reikėjo, tuoj prišokusi atsisėdo ant žemės.

—Nutrauk man batus,—tarė dėdė,—kojos begalo sukaito, ar valiosi?

—Ko čia nevalioti?!—Magdelė pašoko, nutvėrė dėdės batą, šmukšt—nutraukė; pagrobusi antrą, da smarkiau traukė ir pati su batu kiverst! apvirto, net kojos pakežėjo.

—Kam taip staiga grobi?—barėsi dėdė.—Ar neužsigavai? Pamažu, atsargiai reikia ką dirbti...

Susigėdusi Magdelė čiupinėjo dėdės batus:

—Oje, kokie gražūs batai, kaip stikliniai spindi...

—O tu neturi tokių batų? Norėtumei?

—Naginikes turiu,—atšovė Magdelė,—o kai busiu ponia,—geltonas ponteplikes turėsiu...

—Kuomet tu busi ponia?

—O kai kiaules ganysiu... Tėtė ir Jonas sako: Kiaulių neganęs, ponu nebusi... aš ir ganau šiemet ir busiu, ponia... vat!...

—O ką darysi, kai busi ponia?

—Mokinsiuos... išmokyk mane dėde, aš noriu!.. Mama sakė, kad Leuką dėdė, padėdi mokinti ir aš noriu mokintis...

—Kam tau to mokslo, kad ir be to busi ponia? Žemaitė.

(Toliau bus)

Sveikatos Skyrius

ŠALTA MAUDYNĖ.

Kad maudymasis ir švarus kuno užlaidymas yra labai sveikatai naudinga,—tą turbūt, kiekvienas žino, bet šaltos maudynės turi ypatingai naudingą veikmę žmogaus sveikatai.

Vienok negalima pasakyti, kad šaltos maudynės naudingos visiems; yra žmonių taip silpnos sveikatos ar silpnų nervų, kuriems šaltos maudynės gali užkenkti, vietoj pagelbėti, nes staigus kraujo sujudimas gali blogai atsiliepti ant nervų. Tokiems silpnos sveikatos žmonėms patartina nesimaudyti šaltame vandenyje, bet pamirkius skuduriuką šaltam vandenyje visą kuną gerai ištrinti, numazgot. Tokis numazgojimas negali užkenkti, o naudos padaro gana daug, nes pripratina kuną prie staigios temperatūros permainos, taip kad žmogus lengviau gali pakelti visokias oro permainas ir ne taip greit persišaldo.

Sveiki ir druti žmonės gali maudytis šaltam vandenyje, ir tas jų sveikatai atneša da didesnę naudą. Maudantis nereikia ilgai pasilikti šaltoje maudynėje, nedaugiau kaip 5-10 min. Išlipus, gerai nusišluostyti ir apsirengti. Tuo būdu šalta maudynė padaro daug naudos, nes ji priverčia kraują smarkiau veikti ir sudrutina nervus.

Imant šaltą ar šiltą maudynę, niekada nereikia imti ją tuoj po valgio, nes šaltas vanduo nupuldo žmogaus kuno temperatūrą tuo laiku ir viduriai prie žemesnės temperatūros nepajiegia maistą suvirškinti pasikirtu laiku, iš ko gali būti labai blogos pasekmės. Vieną valandą po valgiui galima jau maudyti, bet ne anksčiau.

Labai sušilusiam taip pat negalima maudyti šaltam vandenyje, reikia palaukti, kol kunas nors kiek atvės ir tada jau maudyti.

Maudymas juroje ar upėje yra nepalyginamai naudingesnis sveikatai, kaip namų

vanoje, nes upėje maudantis žmogaus kunas atlieka daugiau judėjimo kas yra labai naudinga; prie to tyras oras taip pat turi didelę reikšmę žmogaus sveikatai.

Juroje maudantis, apart judėjimo ir tyro oro prisideda da vandens surumas, kas irgi yra sveikatai labai naudinga. Druska, kaip žinome, naikina visokias bakterijas, ir užgydo visokias žaizdas, jei kokios randasi ant kuno, nežiurint nuo ko jos paeina,—nuo susižeidimo, perbrėzimo arba kokios kitos priežasties.

Žaizdas, paeinančias nuo veneriškų ligų, žinoma, surus vanduo nepajiegs išgydyti.

Juroje maudyti taip pat negalima tuoj po valgiui. Valandą laiko reikia palaukti. Labai sušilus ir prakaituotam taip pat pavojinga eiti į vandenį. Įbridus į vandenį gerai yra pirm visą kuną sušlapinus, sušlapinti pirma viršugalvį.

Vandenyje nereikia būti per ilgai, nes kuno temperatūra gali peržemai nupulti ir vietoje naudos, pasidarys sveikatai blėdis. Dešimt ar 15 minučių pilnai užtenka juroje pabuti. Žinoma, tas daug priklauso nuo maudančiojo sveikatos. Drutas, sveikas žmogus gali pabuti ilgiau; silpnas turi saugotis ilgo buvimo vandenyje. Žmogaus kunas paprastai perspėja jį, kad jau gana maudyti.

Kada per ilgai žmogus maudosi, tai jį pradeda šaltis krėsti, lupos ir panagės pamėlynuoja, tai yra ženklas, kad jau gana ir tuoj reikia vandenį apleisti.

Juroje maudantis geriausia yra turėti savo drapanas, o ne samdyti pajuriais. Ten, kur daug žmonių suvažiuoja, gali būti visokioms ligoms sergančių, ir tokio ligonio drapanas apsivilkęs sveikas žmogus gali tamsi ligoms užsikrėsti. Tas yra labai pavojinga.

J. B.

KŪRESPONDENCIJOS

SHENANDOAH, PA.

Nežinau kaip kitose apielinkėse, bet čionai, su kiekviena miela diena moters užima tokias vietas, apie kurias pirmiau niekas nė nemanė, kad moteris galės dirbti tokių sunkių fizišką darbą, kokį šiandien atlieka. Čionai labai retai pamatysi vyrus dirbant ant geležinkelio,—daugiausia moters ir merginos. Taip-pat nemažas skaičius randasi lietuvių moterų ir merginų, kurios kasa žemę neprasčiau kaip ir vyrai, ir dėvi tokius čėverykus, kaip angliakasiai kasyklose,—su vinimis, kurių vienas sveria kelis svarus. Taip-pat iš moterų susideda ir darbo prižiūrėtojos—“bosai”, kurios prižiūri, kad darbas eitų gerai, kad nesirastų tinginių. Žinoma, “bosu” visados buna parinkta dikta moteris ar mergina su gerais musculais, kad progai atsitikus, galėtų nustabdyti “maištininkes” ar “tingines”; bet kaip priežodis sako: “dešimts mažiukų, vieną didelį visados apveikia”, taip ir čia buvo. Bosas-moteris paragino darbininkes kad pasiskubintų dirbti, o tos (darbininkės) atkirto, kad joms už skubinimą nemoka, o tik už darbą. Na ir iškilo kova. Darbininkės kol-kas laimėjo kovą: išpėrė “bosui” kailį ir padovanojo mėlynus akinius.

Dabar šitas dalykas atiduota valdiškam teismui. Nežinia kas išlaimės bylą: bosas ar darbininkės? E. Motuzienė.

ROSELAND, ILL.

“Moterų Balso” N 6 tilpo korespondencija iš L. M. P. S. 25 kp. veikimo. Tarp kitko, ten paminėta, jog nežiurint klerikalų kenkimo, randasi, buk tos pačios kuopos narių, norinčių užkenkti kuopos veikimui. Aš čia turiu pastebėti, jog čia tai tik neteisybė ir turbūt tik J. Grybienės prasi-manymai. Tiesa, jog 25 kuopos narės ne-labai sutinka viena su kita, bet da tokių nėra, kurios kenktų kuopos veikimui. Čia

turių pastebėti, jei jau kenkia, tai tik J. Grybienė ir kitos. Tik pasakykit draugės, kas tuos nesutikimus pasėjo mūsų kuopoj, kas išvarinėjo nares iš kuopos. Juk jūs pasakėt: “linksmos butume, idant jūs nepri-gulėtumėt”! Kas išbraukė iš kuopos penkias nares be jokios priežasties. Ar tai jūs gero geidžiat kuopai?—Jūs blogo norit netiktai kuopai, bet ir visam Susivienijimui. Nes kada jūs patyrėt, jog tos narės, katroms jūs pasakėt, jog jos negeistinos kuopoj,—pradėjo tverti kitą kuopą, nes jos nenorėjo buti be organizacijos. Tuomet jūs pradėjot be jokio reikalo jas šmeižti net per laikraščius. Ar tai gražu taip daryti?

Mes turim pasakyti, jog mes nekenkiam kuopai, nė nemanom kenkti. Jeigu negalima sutilpti vienoj kuopoj, tai mes sutversim kitą, nes čia yra dirva plati apšvietos platinimui. Mes atsiskirsim,—tai bus ir jums geriaus, kaip jūs sakot, ir mes turėsime progą veikti. Ištikro butų didelė skriauda Susivienijimui palikti net penkiolika narių be organizacijos. Apart to, mes da gausim tokių narių, kurios prie 25 kuopos niekados neprigulėtų, nes jos pačios taip pasakė. Ar tai mes blogai darome.

J. Vainorienė.

Redakcijos prierasas.

Labai nesmagu, kad mūsų Susivienijimo kuopose randa vietą tokie nesutikimai. Draugės! Susimildamos meskite tuos ypatingumus! Parodykite, kad jūs tikrai esate progresyvės, susipratusios moters ne vien del vardo, bet ir darbais. Neduokite progos mūsų priešams tyčiotis iš mūsų nesutikimų. Jei vienoj kuopoj jokiū budu negalima susitaikyt, sutverkit kitą kuopą, bet veikkit draugiškai, kaipo susipratusios progresyvės moters.

Vaidus, šmeižtus, ypatingumus, palikite tamsioms ir nieko nesuprantančioms moterims.

EASTHAMPTON, MASS.

“Moterų Balse” jau buvo pranešta, kad čia streikavo audėjai West Boylston Mfg. Co.

Po ilgos ir sunkios kovos, kuri tęsėsi netoli keturių mėnesių, streikas likosi laimėtas.

Kompanija buvo priversta susitaikyti, pripažinti uniją ir suteikti kitus reikalavimus. Kada streikierių komitetas nuėjo gauti galutiną pranešimą iš kompanijos, tai kompanija gražiuoju meldė, kad tik greičiau grįžtų prie darbo ir viskas bus kaip reikalauta.

Tarpe žmonių nors vienybė buvo pavyzdinga, bet atsirado neapykantos ir buvo tokių, kurie ėjo skebauti. Streikas ypatingai atsižymėjo tuomi, kad moters smarkiausiai kovojo už savo teises. Buvo ir tokių, kurios susitarė bausti priešus-skebus. Prisitaisiusios įvairių dalykų, kaip: kiaušinių, muštardos kečiapo ir tt., ėjo daboti gatviakarius, kurie vežė skebus į darbą. Prie dirbtuvės užpuolė karus ir labai apmušė skebus, net ir policijai teko paragauti tos medžiagos. Vėliau da daugiau pritausę panašios medžiagos, padarė vėl užpuolimą. Bet policijos tuo tarpu buvo daug daugiau. Policija be pasigailėjimo pramušė galvas kelioms moterims ir vienai mergaitei išsuko ranką. Kadangi taip nežmoniškai policija pasielgė, tai vėliau užstojo ir vyrai. Bet ir tas negelbėjo. Išblaškė visus. Kiek nukentėjo policijos nėra žinios, bet streikierių nemažai į ligonbutį nugabenta. Taip pat suareštavo 33 moteris ir vyrus. Tarpe jų vieną lietuvę moterį ir vyrą. Kiti buvo lenkai. Tai kova darbo su kapitalu už duonos kąsnį!

Vėliau kompanija pasikvietė miliciją, kuri apstojo visas gatves ir lydėjo skebus kaip gatviakaryj važiuojant, taip ir einančius. Darbdaviai samdėsi skebaut net mažus vaikus, kurie vasaros laiku buvo paleisti vakacijoms iš mokyklų.

Kompanija nors ir nemažai nuostolio turėjo užlaikymui skebų ir milicijos, bet

manė, kad greitai pergalės, bet vėliau pamatė, kad darbininkų vienybė—tai nepajudinama uola. Nors kai kurie streikieriai ir daug nukentėjo, bet laimėjimas atgaivino.
Streikierių Viltis.

EASTON, PA.

Liepos 21 d. L. M. P. S. A. 14 kuopa buvo parengusi pikniką “Moterų Balso” naudai. Piknikas gana gerai pavyko. Mat diena buvo labai karšta. Todėl ir žmonių buvo susirinkę daug; visi linksminosi, žaidė įvairius žaislus. Žaislams pasibaigus, prasiėdėjo prakalba; kalbėjo “Moterų Balso” administratorė d. K. Baltrunytė iš Philadelphijos, Pa. Kalbėtoja kalbėjo abelai apie darbininkų ir darbininkių išnaudojimą ir kad išvengus to išnaudojimo, kvietė visus darbininkus ir darbininkes rašytis prie darbininkiškų organizacijų, kaip tai: prie L. S. S. A. ir L. M. P. S. A. Nurodinėjo, kad tik viso pasaulio darbininkai ir darbininkės, susiorganizavę į darbininkišką organizaciją galės išvengt to baisaus išnaudojimo, kuris šiandien viešpatauja. Reikia pažymėt, kad kaip dar jauna kalbėtoja, tai savo užduotį atliko labai gerai. Taip išrodo, kad d. K. Baltrunytė laikui bėgant galės užimt geriausios kalbėtojos vietą. Nes jos kalba yra nuosekli ir energiška. Taip-pat buvo visokių laimėjimų, kaip tai: šokimas per virvę,—laimėjo dovaną K. Jankauskas; traukimas virvės vedusių su nevedusiais,—laimėjo dovaną vedusieji; kalimas vinių į medį,—laimėjo dovaną d. Kuizinienė; Spėjime “binzų”, laimėjo dovaną F. Bačkis.

Pavakarėj publika pradėjo pageidaut, kad padainuotų LSS. 42 kp. mišrus choras. Nors vadovo nebuvo, bet sutiko choristai padainuot. Padainavo keletą dainelių, kurios gana puikiai išėjo. Taip-pat dainavo ir vyrų choras; kaip pirmą sykį prie publikos, tai labai gerai padainavo.

Kaip matot, piknikas visais atžvilgiais pavyko; pelno liko \$30.00.

Vargdienė.

Šeimyninkių Skyrius

VAISIAI.

Vaisius, jei prisieina kiek palaikyt, reikia laikyt šaltoj vietoj ir atstuj vieną nuo kito. Kadangi vaisiai eina per daugelį rankų, kol pasiekia pirkėją, tai pirm valgymo, visada reikia juos numazgot gerai, nes kitaip galima užsikrėst visokiom ligom.

Daržovės, kurios valgoma žalios, reikia gerai numazgot, o geriausia yra perpilt jas verdančiu vandeniu, kuris sunaikina visas bakterijas. Perpilt reikia greitai ir tuoj surišus, į skuduriuką padėt ant ledo. Kurias daržoves negalima perpilt verdančiu vandeniu, tai numazgot ir padėt ant ledo tulą laiką. Šaltis taip-pat užmuša bakterijas ir daržovės laikosi ilgiau.

Antra maisto dalis, į kurią įeina maistas, kuris netaip greitai sugenda, yra: kiaušiniai, sviestas, tuli vaisiai, kaip: obuoliai, orandžiai, citrinos. Virta mėsa ar žuvis, virta bei rukyta taip-pat laikosi pusėtinai gerai.

Sviestas turi but laikomas šaltai ir apdengtas, jei nebus apdengta, tai jis pritraukia visokius kvapus nuo kito maisto.

Virta mėsa laikosi geriau, jei yra apdengta gerai. Niekada nedėk į "ice-baksį" mėsą, kada ji da šilta, nes tas sušildo temperatūrą ir ištarpina ledą. Kol atšals, mėsą reikia apdengt ir padėt į šalį, kad mėsės ir dulkės neprieitų, o atšalus gerai padėt ant ledo.

Trečia dalis maisto, kurį galima laikyt ilgai gerai prižiūrėjus, yra: miltai, cukrus, druska, kava, arbata ir tuli kiti dalykai, bet jie turi but laikomi taip-pat gerai uždengti. Kava, ir arbata, jei neapdengta, netik kad lieka nešvari nuo dulkių, bet ir netenka savo gero kvapo.

"Kianuoti" produktai taip-pat ilgai laikosi, bet atidarius "kianą", reikia jį kuogreičiausiai ištuštinti, nes pastovėjęs atidarytame kiane, maistas sugenda ir pasi-

daro nuodingu ir kenksmingu sveikatai, ypatingai rugštus dalykai.

Suris reikia laikyt šaltoj ir sausoje vietoj. Švarus, baltas skuduriukas, sumirkytas uksuse (actuje), į kurį suvyniotas suris, sulaiko surį nuo pelėjimo. J. B.

RUGŠTIS IŠ DUONOS.

1. Reikia turėti nuo sodės bonkų, kad gerai užsidarytų.

2. Turėti duonos, kuri atlieka ir sudžiūsta, vistiek ar pluta ar susenusi, bile butų švari, nesupelėjusi.

Tą duoną reikia sudžiovinti pečiuj, kad butų tamsiai geltona. Paskui užpilt verdančiu vandeniu ir laikyti koliai vanduo atšals iki tam laipsniui, kaip duoną maišyti; tada paimk švarų skudurą, išsunk duoną, o iš to vandens nuo duonos, daryk rugštį.

Iš dviejų svarų duonos galima padaryti 12 kvortų. Tiek darant reikia 1 svaro cukraus, dviejų šmotukų šviežių mielių. Pasemti apišilto vandens ne pilną puoduką, įdėti mieles, 2 čaukštuku cukraus ir padėti šiltai. Ištirpus mielėms, reikia supilti į tą vandenį nuo duonos mieles su cukrum ir gerai išmaišyti. Paskui supilti į bonkas, uždaryti ir statyti šiltai prie pečiaus 6 valandas. Paskui, atšaldžius, galima gerti. Jeigu nori rugštesnės, tai gali palaikyti ilgiau šiltoje vietoj. O. Bironienė.

KEPAMAS PEČIUS.

Daugelis šeimyninkių nežino, kad už prieinamą kainą (nuo \$2 iki \$7.50) galima nusipirkti kepamą pečių (gas oven). Jį galima vartoti ant atdaros ugnies pečių kaip gaso, taip ir kerosino. Tai yra blekinė kepama skrynūtė, kurią vartojant reikia uždėti ant pečiaus ir į 5 min. prišila tinkamai kepimui. Nevartojant, galima nuimti ir virtuvė neprišila nuo jo. Kurios gospadinės neįstengia nusipirkti "gas range", tai "gas oven" vasaros metu yra parankiausias. Galima gauti pečių krautuvėse. Šeimyninkė.

Juokų Kampelis

SMEGENS IR PINIGAI.

Tula sena moteris, restorane, perskaičius valgių surašą, kuriame nebuvo pažymėta kainų, patarnautojo klausia:

—Kiek kaštuoja jautienos zupė?

—Jautienos zupė kaštuoja 20 centų—atsakė patarnautojas.

—O kiek už duoną?

—Už duoną mes nerokuojam nieko.

—Na, o už sviestą?

—Mes duodam sviestą dykai prie duonos.

—Taip. Tai meldžiu man duot duonąs is sviesto, atsakė moteris. J. F.

UŽSISTOJO ANT LIEŽUVIO.

Mariutė, valgydama obuolį staiga sušuko: O! o! o!

—Kas yra su tavim?—užklausė motina.

—Užsistojau su dantimis ant liežuvio, —atsakė Mariutė. J. F.

ATMINĖ.

Lauras: Na, Povylai, jeigu tu skaitai save kytru, tai pasakyk kuomi daugiausia žmonės buna įžeisti: kardu ar šautuvu?

Povylas: Liežuvio.

ŠALTAI UŽSILAIKO.

—Girdėjau, kad draugas labai šaltai laikotės, kad ir karščiausiose diskusijose?

—Suprantama kad taip. Kaip pradėdu atsakinėt savo oponentams, tai taip šaltai užsilaikau, kad net visas drebu.

Sufragisčių Brolis.

Brooklyne gyvena "Abelis", kuris matytis mėgsta skaityti Brooklyno nelaimingus atsitikimus. Jau tokių atsitikimų suškaitė nēt penkis; mat skaitliuot daug yra lengviau, negu kad prisidēt prie darbo ir tuos "nelaimingus", padaryt laimingais.

K. P.

L. M. P. S. Reikalai

L. M. P. S. PILD. KOM. TARIMAI.

1. Nutarta pasamdyti asmuo, kuris atliktų redaktorės ir administratorės darbus, mokant jai savaitinę algą iki L. M. P. S. suvaziavimo. Pasamdyta d. J. Benes-Šukienė; jai savaitinės algos bus mokama \$15.

2. Kad "Moterų Balsas" būtų išleidžiamas pradžioje kiekvieno mėnesio.

3. Kadangi jau yra referendumo nutarta, kad "M. B." būtų duodamas narėms už narines mokesčius, tai nutarta dūtoti su pradžia liepos mėn., jei bus galima sutvarkyti siuntinėjimas (d. K. Jasinskiūtė balsavo prieš šį tarimą).

4. Nutarta, kaip galint greičiau gauti ypata, kuri galėtų užvesti L. M. P. S. finansų knygas, kurios turėtų būti siuntinėjamos kuopoms pagal suvaž. ir referendumo nutarimą; nominuota d. K. Baltrunytė.

5. Kadangi yra nusiskundimų, kad daug narių da negavo paskutinės L. M. P. S. laidos knygutės: "Šeimyna seniau, dabar ir ateityj", tai nutarta kad kuopos sekretorės priduoūtų administratorėi tų narių, kurios turėtų gauti minėtą knygutę, vardus, adresus ir paliudijimą, kad jos jau prigulėjo prie L. M. P. S. pirm išleidžiant min. knygutę, o administratorė joms išsiuntinės.

6. Paskirta komisija išdirbimui L. M. P. S. suvaziavimui dienotvarkio; į kom. įeina: J. Benes-Šukienė, K. Petrikenė ir K. Baltrunytė.

7. Nutarta pajieškoti tinkamo rankraščio,—originalo ar vertimo L. M. P. S. sekamam leidimui, po šio, kuris turi but paduotas į spaudą ("Ką Kiekviena Motina Turi Žinoti").

Delei kai-kurių kilusių naujų dalykų, čionai da negaliu paskelbti mūsų tarimo kaslink kilusio nesusipratimo L. M. P. S. 25 kp.; tą atliksiu vėliau, jei bus reikalas.

M. Baltuškienė.

L. M. P. S. Pild. Kom. sekr.

Z. M. Puišūtė, L.M.P.S. Cent. Sekr.

SUVAŽIAVIMO KLAUSIMU.

Šių metų spalio 4 ir 5 dienomis žada įvykti suvažiavimas Philadelphijoje. Tarp kitų klausimų, svarbus klausimas yra įsteigimas L. M. P. S. apdraudos ir pašalpos skyriaus. Mano nuomone, toks apdraudos ir pašalpos skyrius reikėtų įsteigti maždaug šitokiais pamatais: L. M. P. S. narės įstojusios apdraudos ir pašalpos skyriui mokėtų kas mėnuo šiaip: kad gavus mirties apdraudos \$150.00—15c mokesčius mėnesį; kad gavus \$6.00 pašalpos (ligoj) savaitę—30c mok. mėnesį. Be to, apdraudos ir pašalpos skyriaus vedimo reikalams—5c mėn. Tuo budu apdraudos ir pašalpos skyriui būtų mokama 50c mėnesį. Mokant da 15 arba ir 20c mėnesį, L. M. P. S. reikalams, narė mokėtų kas mėnesis viso labo 65 arba ir 70c. Suprantamas dalykas, kad narė, įstojanti į apdraudos ir pašalpos skyrių, turėtų mokėti da įstojimo mokesčių.

Man regis, kad šitas apdraudos ir pašalpos skyriaus įsteigimo klausimą L. M. P. S. 2-rasis suvažiavimas turėtų rimtai išnagrinėti ir nuspręsti. Tas klausimas labai svarbus, svarbus jis ypatingai tuo žvilgsniu, kad įsteigus apdraudos ir pašalpos skyrių L. M. P. S. patrauktų į savo eiles į progresyvių moterų judėjimą daug daugiau lietuvių moterų.

Butų labai gerai, kad L. M. P. S. kuopos savo susirinkimuose šį klausimą rimtai apsvarstytų ir savo nuomonę išreikštų spaudoje.

Barbora V. Jakštienė.

Del L. M. P. S. 2-ro Suvažiavimo.

“Naujienu” N 162 tilpo B. V. J. straipsnis, kad L. M. P. S. 2-ras suvažiavimas, kuris įvyks spalio 4 ir 5 dd., svarstytų sekantį klausimą, kad L. M. P. S. įsteigtų apdraudos ir pašalpos skyrių. Tas klausimas yra gana svarbus, bet aš nematau jokios naudos iš jo. Štai kodėl: kad L. M. P. S. yra politiška draugija, jos užduotis kuodaugiausia rūpintis politiškais reikalais, vesti smarkiausią agitaciją tarp mažiau susipratusių moterų. Įsteigus apdraudos ir pa-

šalpos skyrių, mes nustosim veikę politikos dirvoje. Mes žinom, kad dabartiniam laike pas mus veikėjų mažai yra ir įsteigus tokį apdraudos ir pašalpos skyrių, dalis iš mūsų turės mesti politišką veikimą ir užsimti apdraudos ir pašalpos reikalais. Todėl draugės, mes apie įsteigimą apdraudos ir pašalpos skyriaus nesukim sau galvos, nes čia gyvuoja S. L. A., kuri veikia po visą Ameriką ir daugiausia rūpinasi apdraudos ir pašalpos reikalais. Tai tokiu budu L. M. P. S. apdraudos ir pašalpos skyrius, mano nuomone, yra nereikalingas. Jeigu įsteigtume L.M.P.S. apdraudos ir pašalpos skyrių, tai, žinoma, užsidėsime milžinišką darbą ant savo pečių. Jeigu mes neįstengsim sutvarkyti ir pastatyti ant tvirtų pamatų, tai galima suprasti, kad neturėsime nė gerų vaisių iš to. Mano nuomone, tai atrodo, kad mes pimtume daugiau energijos ir pasišventimo, darbuotis L. M. P. S. reikalais, tai mes ateityje turėtume daug didesnę naudą, negu įsteigę apdraudos ir pašalpos skyrių.

O. F. Š. B.

PROTOKOLAS.

L. M. P. S. konferencijos, liep. 21 d., 1918.
Valley View Park, Pa.

Konferenciją atidarė d. E. Kasparavičienė 2 val. po pietų. Delegačių pribuvo nuo šių kuopų: 48 kp. Wilkes Barre, Pa.—E. Kasparavičienė, O. Byrunienė, E. Gribienė, O. Adomaitienė ir A. Šukienė. 54 kp. Scranton, Pa.,—A. Maslauskienė, M. Brundzienė, V. M. Šonienė ir P. Indriulienė. 63 kp., Nanticoke, Pa.,—M. Olnatienė, M. Durkientienė, O. Motuzienė, M. Ražanskienė ir A. Šerienė. 23 kp., Binghamton, N. Y.,—O. Šimoliuniutė. Viso delegačių dalyvavo 15. Išrinkta laikinė valdyba: pirmin.—V. M. Šonienė, raštininke O. Šimoliuniutė. Drg. E. Kasparavičienė trumpai paaiškino suvažiavimo tikslą, kad reikalinga sutverti rajonas. Apsvarsčius tą klausimą, vienbalsiai nutarta sutverti L. M. P. S. rajoną. Nutarta išrinkti rajono valdyba: Organizatorė V. M. Šonienė, susinešimų sekr.

E. Kasparavičienė, turtų raštininkė A. Šerienė; išdininkė O. Šimoliuniūtė. Intsraktorės: A. Šukienė, P. Indriulienė ir A. Maslauskienė. Lit. agentė O. Byrunienė.

Vienbalsiai nutarta surengti išvažiavimą; pelnas skiriamas rajono naudai. Išrinkta komisija suradimui tinkamos vietos; į komisiją įėjo šios draugės: A. Šukienė, E. Kasparavičienė, M. Ražanskienė, A. Šerienė ir V. M. Šonienė.

Buvo pakeltas klausimas kas dėl rajono mokesčių. Po trumpo apsvaistymo vienbalsiai nutarta pavesti kuopų valiai:—kaip kuopos nutars mokėti,—ar iš izdo, ar nuo narių.

Nutarta 13 bals. prieš nieko, kad rajono komitetas nusipirktų sau reikalingas knygas, kaip tai: susin. rašt., turtų rašt. ir išdininkė.

Vienbalsiai nutarta, kaip greit rajono komitetas sužinos iš centro koks bus šio rajono numeris, tai tuoj surengs maršrutą. Darbas pavesta rajono komitetui.

Kalbėtojos nominuotos sekamos: K. Petrikenė, J. Benis-Šukienė, Ks. Baltrunytė ir Z. Puišiuotė.

Sekančią rajono konferenciją paskirs komitetas. Konferencija uždaryta 5:30 val. po pietų.

Pirmininkė V. M. Šonienė,
Raštininkė O. Šimoliuniūtė.

P. S. Draugės delegatės! Jeigu koks nutarimas liko nepamintetas, meldžiu pastebėti.

• O. Š.

L. M. P. S. RAJ. KONF. PROTOKOLAS.

Konferencija įvyko 28 d. liepos, 1918 po N 535 N. Marshall St., Philada., Pa. Konferenciją atidarė Ks. Baltrunytė-Karosienė 10 val. ryte.

Pirmininke vienbalsiai išrinkta Ks. Karosienė, protokolo rašt. S. J. Grinienė. Mandatų peržiūrėtoja S. Tarvydaitė. Delegačių pribuvo: nuo II kp., Phila.,—Ks. Karosienė, S. Gludaitė, A. Sirutienė (Vogonienė neatsilankė); 46 kp., Richmond-Phila.,—S. J. Grinienė ir K. Pranckunienė; 14 kp. Eas-

ton, Pa.—M. Griciunienė, S. Tarvydaitė ir B. Skuodienė. Viso dalyvavo 8. Pirmininkė paaikino, kad buvo kviesta ir 28 kp., Baltimore, Md., bet nežino delei kokių priežasčių nesuteikė jokio atsakymo.

Rinkimai liglaikinės rajono valdybos: (balsuota slaptai). Į organizatorės išrinkta K. Karosienė, 5 bals.; į prot. rašt.—S. Tarvydaitė, 5 bal.; į fin. rašt.—Griciunienė, 6 bal.; į išdin.—Sirutienė, 5 bal.

Įnešta, kad mokesčiai butų mokamos nuo kuopų po 25c ir po 50c; 6 bal. už 50c, 2 bal. už 25c; reiskia mokesčiai į rajono izdą nuo kiekvienos kuopos bus 50c į mėnesį.

Sekančią konferenciją nutarta laikyti už 6 mėnesių. Nominuota Philadelphia, Pa. ir Easton, Pa.; didžiama balsų nubalsuota už Philadelphiają.

Įnešta, kad laike busimųjų konferencijų, kur jos nebutų, idant butų parupinta koks-nors parengimas ir pelnas butų skiriamas rajono izdui,—priimta vienbalsiai.

Įnešta rengt maršrutą, kuomet atvės oras, sustiprinimui kuopų, ir tose vietose, kur visai nėra L. M. P. S. kuopų,—įnešimas priimtas. Nutarta visą darbą pavesti rajono komitetui ir kviest kalbėtojomis dd. Petrikenę, Karosienę ir Sinkevičiūtę, kuri iš jų apsiims.

Atsilankius d. Matuliauskienei nuo 28 kp., Baltimore, Md., pirmininkė pertraukė ant valandėlės susirinkimą, užklaudama, ar jų kp. apturėjo užkvietimą prisidėti prie rajono? Atsakymas buvo toksai: 28 kp., jokio užkvietimo neapturėjo, bet ji mano, kad prisidės vėliau, kadangi jų kp. jau seniai pageidauja rajono, matydama, kad tai yra geras dalykas. Kadangi neaplaikė užkvietimo, nutarta specialiai per laiską vėl kviesti prisidėti prie rajono.

Įnešta rengt pradžioj Sept., 1918 pikniką rajono naudai; vieta—Phila. Įnešimas priimtas; į komisiją išrinktos šios dd.: Grinienė ir Gludaitė; įžangą nutarta daryt 15c, jeigu paprastoj vietoj, o jei "Maple Grove Parke", tai 25c.

Įnešta, kad išnešt protesto rezoliuciją

prieš pasmerkimą T. Mooney, nužudymui; priimta vienbalsiai. Rezoliuciją parašyti išrinktos dd. K. Karosienė, S. Grininė ir Z. Glaudaitė.

Konferencija užsibaigė I val. po pietų. Konf. pirm. Ks. Baltrunytė-Karosienė, Konf. rašt. S. J. Grininė.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

L. M. P. S. 46 kp. Phila., Pa.—Protestas prie E. Šukienę netilps, nes tas pats protestas kiek laiko atgal tilpo "Laisvėj", kur ir Šukienės straipsniai, prieš kuriuos protestuojama, tilpo. Užtai atkartot tą patį neužsimoka, juo labiau, kad "Mot. Balse" netilpo Šukienės straipsnių, prieš kuriuos protestuojama, ir "M. B." skaitytojams tas dalykas yra visai nežinomas.

Biržietei.—Korespondencija iš moterų veikimo tilps sekančiame "M. B." num. nes į šitą susivėlino.

O. Šeštokienei.—Straipsnis "Lavinimosi Budai" tilps sekančiame num. Ačiu.

Lawrenceo Laisvamanei.—Eilutės tilps vėliau, nes turime anksčiau prisiųstų. Ačiu už gerus norus.

Rygos Milionui.—Straipsnius gavome, labai ačiu. Tilps sekančiame "Mot. Balso" numeryj.

NUO ADMINISTRACIJOS.

Atydžiai L. M. P. S. narių.

Draugės:—Su šiuo numeriu "Moterų Balso" narės gauna šį laikraštį veltui. (Žiūrėk referendumą). Kadangi visų narių vardų nėra adresų neturime, tad siunčiu šį numerį kuopų sekretorėms, kurios malonės išdalinti narėms.

Kuopų sekretorių meldžiu prisiųsti surašą—vardus ir adresus pilnai užsimokėjusių narių **kuogreičiausiai**, kad kitą numerį būtų galima išsiuntinėti tiesiog narėms. Kurios kuopos neprisiųs, tai tų laikraštis bus siunčiamas kuopos sekretorei. Narės malonės iš jų reikalauti.

Narės, kurios turi užsiprenumeravusios "Mot. Balsą" ir prenumerata neišsibaigė,—piniginio atlyginimo negalės gauti už prenumeratą, nes būtų daug keblumo viską išskaitliuoti. Tos narės gaus joms pri-

gulintį numerį už narines mokestis ir viena iš tų galės parduoti kam kitam,—toku būdu nebus jos nuskriaustos. Sykiu ir savo atsiims ir galės daugiau paskleisti "M. B."

Išitėmykite, kad administracija nesiųs "M. B." toms ypatoms, kurios atsišauks, sakydamos, kad joms priklauso "M. B.", kaip narėms. "Mot. Balsas" bus siunčiamas tik tuomet, **kai kuopos sekretorės** praneš, kad siųsti. Permainymas adreso taip pat turi eiti per kuopos sekretorę. Reiškia, su narėmis visa transakcija turi eiti per kuopos sekretorę.

Šiais klausimais išsiuntinėti kuopoms laišakai.

Pranešimas.

Šiuomi pranešu visoms L. M. P. S. narėms, kad aplinkybėms susidėjus, ir padidėjus admin. darbui, ypač dabar, kuomet organas bus siunčiamas veltui, negalėdama paspėti vakarais apsidirbti, priversta esu rezignuoti iš adm. urėdo. Į mano vietą P. K-tas paskyrė d. J. Benes-Šukienę, kuri užims darbą, kaip nuolatinė darbininkė iki L. M. P. S. A. suvažiavimui, kuriame tas klausimas bus plačiai apsvarstytas.

Kadangi rezignavus, reikia peržiūrėti adm. knygos ir Pild. K-tas paskyrė 11 kp. išrinkti komisiją, tad kol viskas da neperžiūrėta, netalpinu į šį numerį raporto.

Ks. Baltrunytė, Admin.

KĄ VEIKIA MUSŲ KUOPOS.

L. M. P. S. 9 kp. jau nutarė surengti vakarą "Moterų Balso" naudai.

L. M. P. S. 1 kp. taip-pat rengiasi ką nors surengti.

Kitos kuopos neatsilikite! Praneškite, ką nutarsite parėmimui savo organo "M. Balso". Kadangi dabar liedziame "Mot. Balsą" tankiai, kad pasivijus užvilktąjį laiką, tai nespėjama daug išparduoti ir tokiu būdu izdas mažėja. Pasistengkite padidinti!

Dvi 9 kp. Chicago, Ill. narės—dd. O. Stikliutė-Vikšnienė ir P. Stikliutė-Kemežienė paaukavo po \$5.00 į "Mot. Balso" fondą. Tas parodo, kad tos draugės pilnai atjaucia "M. B." dabartinį padėjimą ir su-lyg išgalės remia. Varde L. M. P. S. A.—Ačiu!

Žinote kad ikišiol del įvairių kliūčių, kaip neapsidarbimo, taip ir krasos, mūsų laikraštis ėjo nereguliariai ir išeidavo labai suvėlintas. Dabar "Moterų Balsas" išeis visuomet pradžioj mėnesio. Kadangi daug agentų ir platintojų vis skusdavosi, kad sunku parduoti suvėlintą numerį, tai dabar šitoji yda bus prašalinta, ir agentai turės progos pasekmingai platinti "Mot. Balsą". Į darbą! Patvirtinkite savo žodžius darbu, nes kitaip netikėsime!

Ikišiol daugiausia "Mot. Balso" parduodavo d. Vikšrienė iš Chicagos, kuri po 100 egz. kas numerį išplatindavo. Kas lėktynius?—Praneškite! Man rodos, kad Bostono draugės, o gal Brooklyno, Detroito ar Clevelando? Tik jau tos didžios kolonijos nepasiduokite, nes jus jau net ir Montello "subytino". Ks. Baltrunytė, Adm.

DIDELĖ NAUJIENA LITERATūros AGENTAMS.

L. M. P. S. Pild. Komitetas sumažino kainą ant knygos "Kudikių Priežiura". Pirmiau lėšavo 40c, o apdaryta 60c. Dabar parsiduoda po 25c, o apdaryta po 35c.

Šioji knyga ypač dabartiniu, didelių karščių laiku yra labai reikalinga kiekvienai motinai, kuri auklėja mažučius. Ją reikia visuomet turėti po ranka. Joj pamokina kaip užlaikyti ir apsaugoti kudikius vasaros karščiuose.

"Kudikių Priežiuroj" randasi ir daug kitokių naudingų motinoms patarimų. Tai vienintelė knyga lietuvių kalboj tame klause. Ši knyga turėtų rasti kiekvienos darbininkės stuboj, nes tai reikalingiausias patarimų šaltinis, kaip apsaugojus savo kudikius nuo įvairių ligų. Juk to kiekviena motina geidžia,—todel reikalaukite "Kudikių Priežiuros".

"Kudikių Priežiurą" parašė Mrs. Max West Jungtinių Valstijų Vaikų Biurui. Vertė O. Vidikienė. Tai yra didelė ir puikī knyga. Sulyginus dabartinę kainą su kitų knygų kainomis, yra labai pigi ir kiekvienai lengva įgyti.

Agentai ir L. M. P. S. išrinktos kny-

gės imkite kuodaugiausia jų platinti. Per įvairius išvaziavimus ir parengimus galima daugybė parduoti. Agentams duodame 50%. Pasiskubinkite, nes dabar jusų proga. Orderius siųskite tuojaus.

PHILADELPHIEČIŲ ATYDŽIAI.

L. M. P. S. 11 kp. dabar susirinkimus laikys Rusų Sovietų Name, kampas 8-tos gatv. ir Fairmount Ave., Phila., Pa. Susirinkimus laiko kas antrą seređą kiekvieno mėnesio.

Knygos gaunamos "Moterų Balso" Administracijoj.

1. Politiskas Minių Streikas. 20 pusl. 8c
3. Kovotojų Giesmės. Eilių rinkinys. 47 pusl. 15c
4. Pričkus Engels. 54 pusl. 15c
5. Moters ir Politika. 50 pusl. 15c
6. Kunigai, Bedieviai ir Socialdemokratai. 30 pusl. 10c
7. Darbininkų Priespauda ir Jos Priežastis. 28 pusl. 10c
8. Valstybė ir Socializmas. 31 pusl. 10c
9. Ateities Surėdymas. 46 pusl. 15c
10. Trimitas. Laisvosios dvasios giesmės ir dainos, su notomis. 72 pusl. 75c
Ta pati dailiuose apdaruose \$1.00
11. Darbininko Sveikata. 36 pusl. 10c
12. Socialdemokratų Mokslo Pamatai. 54 pusl. 20c
13. Prasikaltimai ir Prasikaltėliai. 21 pusl. 10c
14. Pentas Prsakymas. Br. Vargšo drama. 23 pusl. 10c
16. Moters ir Socializmas. 440 pusl. \$1.00
Ta pati apdaryta \$1.50
17. Komunistų Manifestas. 52 pusl. 15c
18. Knypkis. Komedija. 28 pusl. 10c
19. Kaip Mus Apvagia. 44 pusl. 15c
20. Stabmeldis. Apysaka. 30 pusl. 10c
21. Nekaltas. 20 pusl. 5c
22. Paskaitos iš Politškos Ekonomijos. 105 pusl. 25c
23. Darbininkų Kalendorius 1917 Metams. 25c
24. Kaip Kunigai Rupinasi Darbininkais? 32 pusl. 5c
25. Kunigai ir Revoliucija. 32 pusl. 5c
26. Organizuokitės! 16 pusl. 5c
27. Krikščionių Mokslas ir Darbininkai, 32 pusl. 5c
28. Literaturos Konspektas, 26 pusl. 10c
29. Anarchizmas ir Socializmas, 140 pusl. 35c
Ta pati apdaryta 60c
30. Dėdės Samo Gyvenimas ir Darbai, 64 pusl. 15c
31. Militarizmas, 176 pusl. 50c
Ta pati apdaryta 75c
32. K. Markso Biografija; su paveikslu, 48 pusl. 15c
33. Parlamentarinės Taisyklės, 40 pusl. 15c
Ta pati apdaryta 25c
34. Lietuvos Laisvė ir Lietuvos Žmonių Laisvė, 32 p. 5c
35. Moters Kapitalizmo Gadynėj, 55 pusl. 15c
"Naujosios Gadynės" kompletai, tai yra visų metų "N. Gad." numeriai,—didelė audekliniais apdaryta knyga. 447 pusl. \$1.50
- K. Markso ir F. Engelo paveikslai: 50c, 75c, \$1.00; Atvirutės 35 rūšių, viena 5c.

SKAITYKIT "MOTERŲ BALSĄ".

Prenumerata metams \$1.00, pavienis numeris 10 centų. Adresas: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa. Raštus siųskit: 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.